EGUNA JEL

Ama ilgo zara motzen azpian, ilgo zara zeu betiko? ¡Itxaron Ama iarion biot, neure odola lenago!

ARANA-GOIRI

Lgo. urtia | 65'gn. zenbakija | Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn. | Bilbao'n 1937'gn. epaila 17'gna. eguaztena | 15 eunen

Berogetamar milla lagun Alemani'n egazkiñak egiten

Rusiak saspi milla ta bosteun egazkin ditu; Alemania'k bost milla ta bosteun; Italia'k bost milla; Frantze'k lau milla eta Inglateŕak iru milla ta bosteun. Guda-gai lanteg'ak bereganatzen diardu Frantze'ko gobernuak. - Nazitaŕen aurka. - Inglateŕa'ko gobernuaren krisis ondoren zaingo baŕi bat sortuko da.

MUSSOLINI ETA BIDEAK

Paris. — Tripolitania'ko bitxabalaren askundea dala-ta bide oŕen beresitasunak agertu dira.

Bide oŕetan edozein bidetan lez ibili al izango da.

NAZITAŔEN AURKA

Nueva York.—Nazitaŕen aurka egiteko zan mitiña egin da.

Madison Square Garden'en ospatu da eta toki onetara beŕogei mila lagun baño geyago juan ziran.

Reich'go Gobernuak Alemani'ren baŕutiari eta erbesteari begira dagian politikearen aurka, gogoŕ, bizi, eta asaŕe agertu ziran izlari guztiak.

Amerikaŕak, azkatasun zaleak diralako, Hitler'en politikearen aurkako ei-dira, azkatasunaren eta gizatasunaren arerio dalako politika ori.

EZ SARTZEKO KOMITEAREN BATZAŔAK

Londres.—Atzo batu zan batzaŕean ez sartzeko batzordea.

Gaur afalsaldean be batuko da, gogozko guḑariak España'tik kanpora ataraleatzaz jarduteko.

Oŕez ganera diru laguntza eta propagandisten arazoak erabagiko ditu.

GUDARAKO DIRUA

Paris.—Atzo izan zan "emprestitua" beleteko bigaŕen eguna.

Ori dala ta ainbat dirudun ikusi ziran Gobernuari euren laguntza eskintzen.

EGAZKIÑAK

POTO EGIN

Le Bourget. — Georges Lile t egaz'in aruatzalea eldu da egazkin txiki baten.

Esan dabenez, Tokio'rako asi eban ibiljeraik uts emon ba'ḑautso eguraldi txaŕagaitik izan da.

Gasolin barik beratu zan Papado'ko egazkin zelayan.

Ka eko marmaŕa

Sua dariote eŕiak...

"Matxinadak, sualdiak dira. Ezin iñor jabetu bere gaŕak noraño iritxi ditezken." (Cromwell'dar Oliberi).

Etorkizunaren izkutuak uŕatzeko aalik ez degu gizonok.

Guda au sutu zuten gizonak ere etzizuten etorkizunik uŕatu al izan.

Itxu-itxuan eman zioten su guda ri. Zetorkenari begira gabe. Aŕokeria dzu'en ain zuzen ere zirikalari.

Apika, zortzi egun-buruan jaun da jabe ziralakoa uste zizuten.

Lenengo zortzi egun joan ziran. Lenengo ilabetea ere bai. Egunak egusen ondoren. Il-osoak il-osoen ondoren.

Eta ona zortzigaŕen ilabetea zint zilik.

¡Guda zortzigaŕen ilabetea! Aste rako guda-txingaŕ ura sualdi ikaragaŕi biurtu da.

卐 卐 卐

Izan ere, bai, guda-asiera ura txingaŕa bezelatsu zan.

—Ba...—esan oi genizuan—. Matxinada bat geiago. Egun batzuetarako bezka eta kito. Matxinadak beaŕ ditu zte naitanaiez zenbait eŕi ezikasik.

Baño, ¿nor jabetu matxinadaren sualdiak noraño iritxi ditezken?

Etzizuten ain zuzen ere uste españaŕ-faxiozaleak, ikuspegi beltz au iñoiz begi-aurean izango gendunik.

Sua dariote eŕiak. Sukaldeetatik ez dijoa zerurontz pake-usaia darion beerik. Sugaŕ ikaragaŕiak goŕitzen di zute zerua gauaren ilunean.

Gaŕa dariote etxeak... antziña, pakearen kabi ziran etxe ber-berak.

Milaka gazte irentsitzen ditu su aldiaren leze-beltzak.

Guraso-zaŕen eskumakil antzo ziran gazteak. Emakume-gazteen babes diran gizon-gazteak. Aurtxoen altzo-bero ziran aita gazteak. Abeŕiaren beso, abeŕiaren buru, abeŕiaren biotz ziran gazte-lerdenak.

Ikuspegi berdiña nonai:

Ikaragaŕizko antzirudiak egiñaz gauaren ilуna goŕitzen dizuten sugaŕak.

卐 卐 卐

Izan ere, orixe da faxiozalekeriaren arnaria. Ezin dezake besterik eman. Sua, eriotza, ondamendia, negaŕa, galbidea...

Eŕia altxa nai omen zuten. Eŕi-aundi baten miñez omen ziran. Gizartearen kutsu-zikiñak garbitu nai omen zituzten. Gizarteari, oñaŕi beŕiak jaŕi nai omen zizkioten. Sendiaren lokaŕiak sendotu beaŕ omen ziran. Jabetza tinkotu beaŕ omen zan...

Eta lege-bideei jaŕaitze ordez, gizarte-zuzentza aldaŕikatze ordez, zuzentza ereiñaz eŕiaz jabetze ordez, Kristo'ren bideetatik ibiltze ordez... matxinada iruditu zitzaien biderik egokiena. ¡Su eman zioten gudari!

Eta ona ondorenak. Ondoren tristeak. Inpernu-zuloan oretuak dirudien ondorenak.

Izan ere, "Matxinadak, sualdiak dira. Ezin iñor jabetu bere gaŕak noraño iritxi ditezken".

UZTURE.

Gure txistulariak

Biŕarena'taŕ Mikel, Euzkadi'ko txistulariik zaŕena dozu. Larogei urte dauz, eta txistu joten ezeze txistuak egiten be azkaŕetaikua da. Aranaztaŕa da, beraz, Naŕaŕa. Bere urian beŕogetamaŕ urte eruazan txistulariztan. "Eruazan" diñogu, ba, paxistaŕak luŕalde aŕen jaube diralarik, egundo espanetik kendu ezeban soñu alaya kendu ixan ete dautsen keskati gagozalako.

Donostia'ko izpaŕak

Faxistak Donosti'n sartu ziranian, endore jaŕi zuten Muxika, eŕegezalea. Lizaŕaŕra eŕikatze edo "desterratu" dute.

Beren oraingo jauriari danak zion ez, endore bezela gizon egon dala adierazten du, bañan abertzaleaz bear bezin gogor ez dala izan zion, ta ori da zigor oŕen zioa.

¡Ori eŕegezalea puŕukatua danik! Oŕa Muxika merezitako ordaña!

卐 卐 卐

Donostia'n abertzaleari gofoto biz'a, egunetik egunera nabarmentzen dala diote.

Gu omen gera guda onen erua degunak

Ori dala ta, multaz ta eapetxean sartzeak noiz nai ikusten dira, an gera'u ziran abertzale artian.

Eŕia gaizkatu, ainbat eskubitar ezgunari gure bizia afizko zorian jaŕi ta, berea go.de, elez, lekaide, ta lekaime etxe zaindu ¡oŕa jende aben ezkera!

Zuen gofoto oŕen gañetik, Goiko Jaun Altsuak, zer egin degun bai daki, ori da gure itxaropena!

卐 卐 卐

"Gestora,,'ko lendakaria ere bota dute, iru edo laugaŕen lendakaria, aldi labur batean, aldatu beaŕ izan dituzte.

Zenbat eta guda gogoŕago, eŕia gero eta geigo gure alde dagoala, beŕi onak dira.

Bertako notin gutxi dagolarik, afotzak eŕuz sartu dituzte.

Onerako baño txaŕerako neuŕi au izan da, lan baño geigo bertakoak nazkatu ditu ta.

Eŕia beregan biurtu ezin dutela ta, asere dabiltz "agintariak".

ERBAŔUTIAREN ALDEZKETA

Londres.—Egunotan, erege jayak amailu ondoren krisis dalakoe egongo da Inglateŕa'ko Gobernuan Baldwiñ, Halifax, Mac Donald eta Hayman'ek urtengo dabelako.

Krisis oŕetan Zaingo baŕi bat sortuko da. Erbaŕutiaren aldezketa Zaingoa.

Zaingo edo Ministerio onetako arduradun Brucke jauna izentauko dala uste da.

EŔIEN EGAZKIÑAK

Washington.—Egazkiñak ugaritueko iḑazkari aipatua dan Willian Enyart'ek esan dabenetik europaŕ eŕiak dituen egazkiñak onetxek dira. Rusia'k, 7.500; Alemania'k, 5.500; Italia'k, 5.000; Frantze'k, 4.000, eta Inglateŕa'k, 3.500.

Berak esan dabenetik Alemania'n beŕogetamaŕ mila lagun dabiz egazkiñak egiten.

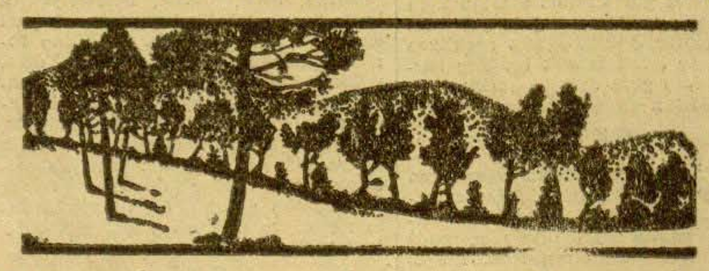
ONDO IKUSI DA

Londres.—Alvarez del Vayo jaunak oraintsu bialdu eban agiria ondo ikusia izan da Londres'en. Gogoratzea ḑogunez, agiri oŕetan ziaztasun osoan jakusten zan italiaŕak eta alemanak Eatefi Batza'ko lege guztiak apurtu dituela, España'ra gudariak biaitzeagaz.

LANTEGIA GOBERNUARENTZAT

Paris. — Agintaritzaren egunerokuan agertu dan erabagi batek diñonez geŕarako gayak egiten dabilan lantegi bat Gobernuak beretzakotu dau.

AROTZ BAT TXAŔA DA EUZKADIRENTZAT, BAÑA ASKOZAZ TXAŔAGO DA BERA EZAGUTURIK ABERTZALIA EZTAN EUZKOTAŔA.

Kokotxak xaltxan

Eguna juan ta eguna etoŕi
Asturias'tik gure gudariak
juan ziran baí, ta ezdiŕa etoŕi.

Onezkero aurki emen dira noski, naiko aldia badaramate beintzat, betiko juanak ez dira ta noiz bait etoŕi bear.

Ilabete igaro da abek juan ziralа, bere egunkuzuna ondo baño obeto bete ere bai, ¿Asturias'ko lur aldi oitako bustiñetan "peatuta" gelditu ote dira?

Berak ere etxera etortzeko, gogoa garbiа erakusten dute, bera gandik artutako lagzki ta eskutitz guziak, lelo bat dabilkie, ¡etxera, aberi maitera biurtzea!

¡Nai jatoŕa, gogo zindua, euzko gudarien naia!

¡Bide zuzeneko dan nai au, beardunak, edo dagokionak, noiz bait aŕetaz entzungo al.u!

Ainbat laixteŕen izan dedin Jaun Altsuak guk bezela nai dezala

卐 卐 卐

"Pepe Diez" edo "Comité de la no intervención" itxas guda ontziko komandantea, ontziа utzi, ta Donostia'ra igas juan dala, entzun degu.

Ori dala ta ez da moko luxia jartzeko gertaera, gu ez gera bateŕe afitzen ori egitea.

Izpar oŕen aldian, geigo ogirik izan go etzala esan zanian, ¡ay ura baŕengo saŕara!

Ez degu Euzkadi'n alako komandante ta teniente bildurtirik bear, bere gu'a ontziak diŕa emen bear ditu gunak

Beztela ere, gure itxa gizon kementsuak juaten diran bezela, "bou" oitako batean juan edo "Comité de la no intervención" ortan itxasoan ibili al dia ziok!

Txingufia, elefantearen aurka dala kontu, eta ala ere askotan, elefantea igasi txingufia bakaŕik utzita.

¿Ez otа da iñondik, ontzi oik gure genatzeа lortuko?

卐 卐 卐

Madrid aldian italiaŕaz ori dek "soŕpe" edo zukua egin dutena.

Makaŕoia saldetan biguntzen dan eran, oriaxe erori diŕa erkal ta euzkotaŕ gudarien suetara.

¡Jakiña, makaŕoia sutan bigundu egin bear, ta bereala, ¡pluxt! ¡lurera!

¡Italiaŕak gudara alajainkoa!

¿Zer uste ote zuten abek, Abisinia'k zeudela?

Zuek an Italia'n, Tito Eskipa abeslariari, ordu erdi batean txalo jotzeko onak izango zerate, Italia'n txalo ontsak Motriku'n kotaloa baño markeago bait da.

¿Baño zuek gudara? ¡Esku onetan ziok tanboliña!

¡Aldele aldele zuen "duce" oŕi aparа ateratzea, bestela "duce" ori ozpinduko zaizue ta! Ori dek papera egin dezutena!

卐 卐 卐

Emen ere Bilbao'n bertan ainbat akulamendi ba dabiltz oraindik, ez arerioak lagunak baño.

Arerioak kalte lanak egitea aŕitzeko ez da, gure taŕak oriako alukeltan jarduntzea da mingaŕia benetan.

¿Abek zer uste dute, guda kanike tan jolastiа dala ala?

Etzaitezte oŕen tipulak izan, mingaŕez ta beŕiketaz ez da beŕere guda irabazten da, ba! oriako trotxoloke riaz guztiak nazkatu baizik.

Gizonak beti —guda aldian batez ere— gizon bear du izan, ta bost eŕi aleko kaka gixona.

¿Bageŕa o ke?

卐 卐 卐

Ilero ilero, ainbat itxas ontzi englandaŕ, Barcelona, Valencia, ta eŕi oitatik janariz beteak Bilbao'tuko dirala, ituŕi jator batetik jakin degu.

Tira, poztu poztu, beti guda ontan jan, jan, ta edan, beste ametsik ez darabilkizuen tripa zaiak.

Ontzi oik etortzen asten diranian ¡agur! gure "linea" guziak.

Txoteko ezpata baño zoŕotzago jaŕita emen gabiltzan, jasteko ere len baño kana gutxiago berar genduela, ta ¡oŕa! nun lengo atoŕak, lepuan ur beinkatu ontzik gabe, ondo izateko era, non datorkigun.

Jana naikoarekin
¡ay! askoren poza
ordun bai beteizea
beren sabel utza.

ATAŔENE

Gernika

¡ERAIL DAUSKUE! — Mitxelena'taf Jon be, erail dauskue!

Astarte afatsean izpaf itun euxe damoskue: Mitxelena'taf Jon gaste zintzoa, abertzale leyala, Legutiano'ko guda oñetan erail dauskuela.

¿Zelan baña? Ezin ziñistu dogu.

Oindiño egun gitxi dala, gaur zortzi, bebe betean, ementxe geure etxean egon zan eres-entzuten, gogotsu, poz-ozik, eta eres taldia amaitu genduanian, ilabete ingururako edo, alaj eskua luzatuaz agur egin euskun.

¡Nor esango betiko aguŕa zala ura!

Guda eskar bako onek, madarikatu onek, baña, mutil onenak daroaskuz eta orain, Mitxelena adizkide maiteari ezafi dautso eriotzeak bere erpe zofotza.

卐 卐 卐

Adizkide asko zituzala Gernika'n ondo ikusi zan bere il obiratze eta bere gogo aldezko egin ziran oleizkizunetan.

An joan zan lenengo guda eresbatza, gero auretik alkate jauna iru edo lau ziñegotzigaz; Euzko-Langileak buruak; Uri Buru Batzaŕa eta Batzoki'ko agindariak, bere lenpusu bi. Lazkano eta Lizaso buruzagiak eta oneen jafayan Gernika guztia, zaf eta gaste, baltz eta zuri, guztiak erakutsi nai izan gendun gernikaŕa ez izan aren, geure eritaf lagez geunkela.

Emakumezkoetan ezeze gizon askoren begietan negar malkoak ikusi genduzan.

¡Zer egingo jako, ba!

¡Zeure gurea egin bedi, Jauna!

Bere adizkide, Euzko-Langile, Lartaun talde eta sendiak lora-burustun edeŕak eskiñi entseezan.

Goyan bego. Deunen eriotzea izan ebala dirauskue, eta onezkero Goikuaz batera egongo dala, eskier esan geinke.

Alan izan dedila.

AGINDU BAT.—Gernika Erkiko-Udalen arteko Batzorde Batzak agindu auxe zabaldu dau erri guztiko uri eta baserietan, euzkeraz eta erderaz idatzita:

"Baserietako barazki eta jaki guztiak azoketan bakaŕik saldu al-izango dira."

"Azoketatik kanpora saltzea galazota dago."

"Baseŕitaŕa: Joan zaite azoketara zeure jakiak saltzen. Onan egiñaz gudea irabazten lagunduko dauskuzu."

"Afantsak beti lez, oloari ezafi egozuz, biva etsiko olasko-ol andak asi dagizuzan."

"Etxeko aberientzat beaf dozuzan baba, arto, jasto ta abar, ez egizuz saldu. Dirua ezta jateko ona."

"Ezer erosi bear dozunean lafegikeririk kendu gura ba-lautzue, zeure efiko alkate edo agintariak, jakitun ipiñi egizuz."

"Nekazari eta salerosleak: Euzkadi'ko Jaurlaritzeak emondako aginduak betu egizuz, ezbaŕen batzuk etoŕi eztagizuzan."

ALOGERAK GORA.—Efi langileei alogera jasoteko ustean dabil geure Udala, eta zenbat eta zelan ikasten dagasun eta Ef-Zintza Batzordeak diardue.

Aloger-jasotze ori, bear bezaŕezkua deritxagu, gaur jaki guztien zaneuŕiak kontuan artu ezkero.

Belu-Mendu

Zollo

DEUN AGATE.—Otura zaŕai jaŕatuaz, auŕten be, Deun Agate egunez etxerik etxe kantetan ibili yakuz mutil gasteak.

Guda-oñetik atsedenduten etoŕitako gudariak ixan ziran abesleriak. Sagardui'taf Simon'ek abestu euzan abots bakaŕaz abestuten diran zatiak. Zorionak.

Zeñen edeŕak gauaren ixilean euzko-abestiaren oiartzunak! Zeñen edeŕa guda-aldi onetan gudarien autoŕtza:

"Geu gara Abeŕiaren semiak,
Euzkadi da gure ama.
Semiak ama mate daben letz
Mate dogu Abeŕia!"

GARIZUMA-IGANDEAK. — Garizuma asi zanetik ona, domeka guztietan, kalbarioak egoten dira eŕtxadonan Aguŕtza Deunaren ostian. Gure eleiza bete alian egoten da Gurutz-bidea egiteko bertaratuten diran zolotaŕakaz.

Egotaldi bakotxaren ondoan euzkerazko kopla zaŕak abestuten doguz, lagun guztiak abestu, be.

EUZKERAZKO AGINDUA.—Poztu gaŕezan, zolotaŕak! Poztu euzkeldunak! Alkate on-ona agertu yaku. Mate-mate dauz gure eŕia ta gure euzkerea Guriditaf Koldobika, Zolo'ko endoreak.

Orain afte ez eban urtein Eŕikoetxetik euzkeraz idatziriko berbarik. Eme-tik aufera baña ezingo dogu esan olakorik.

Gure endorearen atzenengo agindua euzkeraz egiñik agertu da. Zeñen afo dago gure izkuntza zaŕa Udaletxeko atean!

Aufera Guridi bide oŕtatik! Ia Uda-la (Ayuntamientua) ziatz-ziatz euzkeldunduten dozun.

URDIN-ZELAI.

Oaŕa.—Zure idazki au bidian galdu ta ibili ete da? Ia ufengoan kontu preskuaguak eitzen diran.

BILBAO'KO izparringijak diñuena

"Euzkadi"

"El falso patriotismo." Ixeŕpuru auxe da lenengo idazlanaren buruban irakuŕten dana.

Iñun oŕbanik ez dauan euzkotaŕon abeŕtzaletasun kutsugiari, gazteiaŕen abeŕtzaletasun kutsutubak, beiŕ baño saŕijago esijak jaŕi gura ixan dautsaz. Eta esi ori jarteko alegiñak gifen be bein baño saŕijago ibili ixan da. Eta gauŕ be zeregin bardiŕetan dabil.

Egijak esaten dabena, baŕiz, auxe da: egizko abeŕtzaletasun bik elburu batera oko daben bide banatatik juango dirala: bakotxa bere bidetik, bakotxa beren abeŕijak ixentautako bid, zuzenetik.

Españaŕak, baña, euren guzuŕezko abeŕtzaletasuna auŕetik jaŕita, euzkotaŕen benetako abeŕtzaletasunari bidiak ertsi gura dautsaz.

Eta esijoi ate senduaguak asmoz, euzkotaŕoi izkuntzea be kendu egin gura dauskube.

Eskunataŕak dirala nai eskeŕtaŕak ixan orain aŕtian ezagutu ixan doguzan españaŕak, Euzkadi abeŕijaren areyo jez agertu ixan dira.

Egun baten, euzkel jai batzuk bide ziŕala, españaŕ eskumataŕak aldi aretan España'ko bakalduna ixan zan Albontsa eruan eben. Eta euzkotaŕ abe-tzaliak, Gernika'n aurkitzen zan bakaldunari Euzko Ikastola Nagosija eskatu biaŕ eutsoela-ta, euzkeraz eta gazteleraz idatzitako idazkun berezi bat egin ixan eben. Eta XIII Albontsa oduko españaŕen bakaldunak, idazkun areri, ¿zelan erantzun eutsan?... Zigoŕik-zigo-lenagaz, espetxerik espetxienagaz.

Eta orduban "separatistak" gintzala ta euzkotaŕoi zigoŕa ezarten ibilŕen yakuzanak, italiaŕakaz eta alemanitaŕakaz batuta ixusten doguz, buztaŕpe baten diŕala eurен erijari etoikeriz oldaŕtuteu. España'ren osotasuna gura ebela esaten eben. Eta osotasun ori zatiŕu ezedijantzat, euzkotaŕai zigoŕak ezaŕten eutsezala.

Eta orain, Euzkadi'ri bere-beria dauan azkatasuna ukatuten eutsoenak, España, benetako España zatiŕuten dabiltz, zatika atzeŕitaŕai salduten.

Oŕa oŕ españaŕen abeŕtzaletasuna: guzuŕezko abeŕtzaletasuna.

"Tierra Vasca"

"Concepciones políticas yanquis." Mauri'taf Adiran'en idazlanaren idazpuruban irakuŕten dan lefua da ori.

Europa ta Ipaf Amerika, batabestiaren aufez aufe ikusten dauz. Lenenguak itzai damotse bere indaf gustija. Bigaŕenak, ostera, egintzai.

Europaŕen ezpanetan gogai itza itz dagijen gustjetan ikusten dana dala diño. Ipaf-amerikaŕak, ostera, iñoz sustrairik aŕtzen ez daben itzai, jaramonik be ez ei-dautse egiten, euren ondorena erakusten daben egintzai baño.

Eta egijoi yaoken indaŕa emoteko. Andre Malraux idazle aipatuba ta onek pantzeraz oguzi ixa neban itzaldija yankitaŕen elera itxuli ixan eban ipaf-amerikataŕa eredutzat agertuten dauz.

Andre Malraux idazliak, ba, bere itzaldijan, europaŕ eletari gustijak oguzi oi-laben "gogai" itza oguzi ei-eban: Eta itz bakan ori, yankitaŕen elera itxuli biaŕ ebanak, berak ez ebala ulertuten bai, ta englanderatu barik laga ei eban.

Ipaf-amerikataŕak itz utsai baño egiñe nai geyago begiratuten ei-dautse begiratu be.

"Lan-Deya"

"Democracia vasca." Auxe da izpaŕingi onen lenengo zefendako ixenpuruba.

"Kistaftasuna ta zigoŕaren nagositasuna batera dabiltzanik ez dot uste; kistaftasunak efkaltzaletasuna esan gura dabela uste dot, eta efkaltzalia ixan biaŕ dala." (Iruxo'ren itzak, "Geneve Press Service,,'k artuta.)

Iruxo jaunaren itz ofetan esaten dana, egi-egija ei-da.

Alan be baña, Elexa deuna aldeztuteko autetsitako ordezkarijak, efi-jaurtzaren ugalak bein baño saŕijago imiñi ixan ei dabez aberatsen eskubetan. Kistaftasunaren gurarija, baŕiz, azke ixateko irazan ziran efi-jaurtzaren jaurtza-ugalak efi-aldezlien eskubetan ikustia ixan ei-da beti, gixon azkien eskubetan ikustia.

Kistaftasunak ondo ezagututen ei-dau ezagutu be, aberats-aberatsak eta txiro-txiruak bixi diraŕa efijetan, gentzarik ixan ezin leikena. Egi au, orain eta gero be, egi agertuko ei-da, baŕiz, naizta España'ko eleiz gixon batzuk eta beste efijetako banaka batzuk bestera uste ixan.

Benetako kistaftasuna batabestia maŕe ixatian dago egon be. Kistaf gustijen batasunian, kistaf gustijen zorijonian, eta ez batzuk aberats eta beste batzuk txiro be txiro bixia ixatian.

'Euzkadi Roja"

Marx'taf Karla'ren urteufena dala-ta Albia'ko antzokijan Astigaŕabia jaunak oguzi ixan eban itzaldija da izpaŕingi onek lenengo ingoskijan argitaltzen dabena.

Karla zanaren irakatsijetzaz goralmen aundijak egiten dauz.

Apirka'ko mairubak abere antzo azokan saldu ta erosi egiten ebezan aldiko gixa-salerosketa lotsagaŕijen auŕka jagiŕen ei-zan bere aldijan Marx.

Gixa-salerosketa areik lotsagaŕijak ixaten e-ziran ixan be.

Eta Marx'en irakatsijak, gixona joputzatik azke jarteko irakatsijak ixan ei ziran.

"El Liberal"

Oviedo'ko gudakeari deragoyo. Efi-aldezlien egazkiñak areyuen auŕka lan edeŕa ta ondoren onekua egin ixan ei-eben.

Batez be, Pravia'n, egazkiñak egin ixan eben lana, onurakoŕa ixan ei zan efi-aldezlientzat. Eravia ta ingurubetan efi-aldezlien egazkiñak bota ebezan suagcak, suzkuak ixan ei ziran. Eta ori zala-ta, subak-su ixiotu ei-ebezan.

Efkal-gudaroztien atzoko zeregiñak aundijena, paxiotaŕai lengo egunetan kendu ixan eutsezan gudaŕokijak esiŕu ta esiz sendotutia ixan ei-zan.

Egunotan egiŕen daben eguraldija gudan iñarduteko-ta txaf-samaŕa ei-da. Alan be, baña, efi-aldezliak auŕera egiŕen ei-dabe.

"El Noticiero Bilbaino"

Gipuzkoa ta Araba'ko guda-izpaŕakaz asten da izpaŕingi onen lenengo ingoskija.

Paxiotaŕen egazkiñak Elorio'ko uri baketsura eldu ixan dirala diño, eta uriŕik kanpora aurkitzen dan basetxe baten bixi ziran iru biztanle zauriŕu ixan ebezela. Euretatik bat, 84 urteko agure zaŕa, zauriŕuta beriala il e-ban. (G. B.)

Oŕa, oŕ, paxiotaŕen azaŕitasuna ta adoria erakusten dabenak, ostera, euzko-gudarijak e-liŕa. Igande goxian be oneik, paxiotaŕak aurkitzen ziran guda-tokijetaraño eldu ixan ei-ziran, eta an aurkitzen ziran gudarijei oldaŕtubaz gudatoki ta gudari, ezereztuta laga.

Gudeari eustia orixe da ixan be: guda-tokijetan egiŕen dana. Eta ez paxiotaŕ koldaŕak egazkiñakaz egiŕen dabena: areyorik ez daguan basetxe baketsubetaratubaz euretan bixi diran ugaŕa ta atso eraiŕen ibiŕia.

Nork auŕkitu-ete?

Legaŕa'taf Koldobika Otxandiano gudaloroko gudariak, nafuzko diru-sakela galdu dau, txindi ta agiri batzuekin. Bertan yoyszan agiriok, biaŕ-biaŕekuak dauzalako, aŕen eskatzen dau, iñok aurkitu ba-dau, ekaŕi dayala geure banakaritza edo aministrasiñora, ta saritua izango da.

GENTZA-EGAŔI...

Gixonen aŕtian nabatuten dan gentza-egaŕija agiŕikua dala esaten dauskube. Ondiño geyago: gentza-egaŕi au asetako, ludiko jatefiŕik gentza-zaljenak, asmo zoragaŕi bat aŕtu dabela: guda-izkiluz eta guda-oŕniz belaŕi-erpiñetaraño oŕnidutia.

卐 卐 卐

Italia'ak eta Alemania'k be, gentza-egaŕijak igituta-edo, guda-izkilubak guda-izkilu zuzendu ixan dabez. Eta guda izkilubok auŕetik jmiñita, judiziaŕ gixabidja edatuten asi ixan dira: Abisinia'ra, España'ra ta abaŕ eta abaŕ.

卐 卐 卐

Gixaŕtera gentzea ta gixabidja eruteko asmoz guda-izkiluz zamatu ixan diran Italia ta Alemania'ren gurendea ikusi ondoren, gentza-egaŕiz aurkitzen diran beste lateŕi batzuk be, bide bardiñari jaŕatu gura dautsoe aurki: guda-izkilu-bidiari.

卐 卐 卐

Eta France, guda-izkiluz zamatuten asi da, England be, guda-izkiluz zamatuten. Eta Eŕusi ta beste berein lateŕi be, gentza-egaŕi dirala ta, guda-izkilubak ekaŕten diran bidetik egurastuten asi dira.

Guda-izkilubak gudarako egiñak ixaten dirala esan euskuben, eta irakatsi be orixe berori egin euskuben. Gentza izkilubak, ostera, beste onejk dirala bata bestiaganako matetasun osua; geidiarenari yaokan lots-a ixanaz, orberena eskaŕez zaindutia.

卐 卐 卐

Gentza-egaŕi dirala diñuen lateŕi ikasijak, baña, gentzearenak dirala esan doguzan berunbil bako suizkilubak baño, notiñak notin eraiŕeko gai diran guda-izkilu azkaŕak gurago dabezala agertu ixan dabe. Italia'k eta Alemania'k be, ereñotz-abaŕa pikuan dakaŕan gentza-uso zurijari gentza-bidezko aŕera matakoŕa egiteko, gentzadunen kedatsa baño gudarijen sutautsa ta berunbildun izkilubak matiago dabezela erakutsi dabe.

卐 卐 卐

Eurak, baña, Italia, Doisteŕija ta beste berein lateŕik be, gentza-egaŕi diraja esango dauskube. Gixaŕtian zorijonik ixango ba-da, gentzea biaŕ dala.

Eta "etxe utsa, gefa utsa", gure asaba zaŕen esakun berezija baxen irakatsi aundiko au ostikopian zapaldubaz, gentza egaŕi diran lateŕi jkasi ofeik egiten dabena, auxe da: sendijak ogitarak biaŕ daben dirubaz, gentzea sendotuteko dirala diñuen guda-izkilubak erosi, ta eurakaz gixa-eraiŕketarik iguingaŕijenak egiten iñardu.

卐 卐 卐

Guk, benetako gentza-egaŕija nabaitzen dogun euzko-aberŕtzaliok, ostera, gentza-jai zoragaŕirako-ta, guda-izkiluŕik ez dogu gura, matasunaren ikuŕa dan donoki-uso zurijaren eguetan asmo oneko gixon gustijekana edatuten dan kedatsa baño.

WILSON ETA GENTZEA

Wilson zanak, Europa gustija ondatuta laga ixan eban guda ixugaŕijaren ondorenak ikusita, gudeari eguak ebagiteko gai ixango zala uste ixan eban asmo bat agertu eban: lateŕijak guda-izkilu barik lagatia.

卐 卐 卐

Ipaf-Amerika'ko lendakarija ixan zan Wilson jakituna ren asmuak, ondoren ona ixango ebala be uste ixan zan, asmo zoragaŕia sendotuta geratu zendijentzat, Lateŕijen Bazkuna eraldu zan-eta.

卐 卐 卐

Lateŕijen Bazkuna eraldu bai. Bazkun aretatik, baña, ondoren on askoŕik ez dogu ezagutu ixan. Lateŕijak izkilu barik lagatia ez eban loŕtu beñepein, ez da lateŕijen aftetik gudea uxatutia be.

卐 卐 卐

Eta Europa ta ludi osuak orain aŕtian iñoz ezagutu ixan ez daben guda ikaragaŕijaren aufegunetan bixi ez garanik, ¿nok bayeztuteko?

Orain afte belaŕi-erpiñetarako zamatuta dagozala esaten daben lateŕijetatik ganera, beste lateŕi baten ixena irakuŕi dogu.

Eta azkenengo onen izpaŕa, labatik arako opila baxen bero ta jori begi aufian daukagula gagoz.

England deritxo beroneri. Eta guda-izkilubak egiten eralgiko daben txinditza, mila ta bosteun miloi libra ufe ixango ei dira. ¡Olako ufetzarik...! Ufetza ori, gixonak eraiŕeko barik sendijen zorijona loŕtuteko eralgiko ba' litz, lateŕijak nabatuten daben guzuŕezko gentza-egaŕi ordez, benetako gentzea ta zorijona be lastef loŕtuko litzakezala uste dogu.

Baña ez Gentza egaŕi dirala diñuen lateŕi oŕeik, sendijen zorijona loŕtuteko gai diran uŕetza ixugaŕijok, sendijen zoriŕxaŕa ta eriŕotzea diran guda-izkilubak erosteko eralgiŕia gurago dabe.

Oŕa, oŕ, Wilson gaxuaren gentza-asmuak ixan daben ondorena: gentza ordez guda-izkiluben gurendea.

Buruko miña ta bibotia

Emen edestutera
Noiazun kondaira
Bilbo'n lengo egun baten
Jazorikua da.

Zaldun urtetsu batek
Txikian-pitian
Buruko miñ itxelak
Izaten ebazan;
Bekokiko azuŕa
Erdibitu biaŕ.
¡Ain ziran latzak miñok
Bekoki erdian!
Oŕigaitik ete da
Au gaitik ete da,
Alegiñak ein aren
Ezin kendu gatxa
¡Oñaze bizi baten
Egunik geyena!
Osalari bat eukan
Adizkide aundia
Osalari jakintsu
Ospe aundikua.
Beragana juan da
Miñok azalduaz,
Eskatu eutson, aren
Osakirentxun bat.

Zati baten berari
Begira-begira
Zoŕotz-zoŕotz egonda,
Ara esan eutsana:
"Osatu nai badozu,
kendu bibotia!..."
—"Ez daustazu emongo
Baña, adizkide ona,
Gexo txaŕ au kentzeko
Osakirentxun bat?"
—"Len bere eran dautzut, ba,
¡Kendu bibotia!..."
Ta geyagoko barik
Jagi ta aldendu zan.

Zalduna ikaratuta
Kalera urten zan.
Aufkitu eban lastef
Beren aizkide bat
Ta onek itandu eutson
Aguŕa emonaz:
—"Eta buruko miñaz
Zelan zabiltzaz, ba?"
—Etoŕi be ointxe nator
Egin-egiñian
Urliaren etxetik,
Eta, ¡bai beragaz
Jaso yatala niri
Gauz baŕegaŕia!
Neure gatx au azaldu
Ondoren, oneia
Esan daust ben-benetan:
—"¡Kendu bibotia!..."
—¿Bibotia kentzeko?
¡Oixe bai dala ona!
Olgetan esangoban...
—¡Bai zereko olgetan!
Olgetan ez da izan
Bai bene-benetan.
—Orduan ken egixu...
—¿Kenduko ete dot ba?
—Berak agindu ba dau...

Zalduna juan zan
Bere etxera eta an be
Lasteŕ esan eban
Beren osalariyaz
Eindako jarduna.
Entzunda baŕe ziran
Etxeko guztiak,
Ta eurak be... kentzeko
Lasteŕ bibotia
Aren jakintsuaren
Esana betiaz...
Alantxe, bada, kendu
Eban bibotia...
Ta bijaramonian
¡Au aŕigaŕia!
¡Ara gure zalduna
Guztiz osatuta!...
Zaldun oŕen antzera
Zeure bibotia
(Gazte agertu nairik)
Zoaz *pintatzera?*
Lasteŕ izango dozu
Buruko gaix miña.

(*"Kiŕikiño,"ren "Abaŕatik" neuritzetan.*)

¡"Marti-zozoa"...!

Alaiki datoŕ
Udebaŕija
Zozoa asi da
Kantatzen
Baratz erdiko
Pinu baŕuban
Dabil pozkaŕi
Maitatzen.

Marti zozoa
Txistularija
Zu bai goxarga
Zalea
Oingo gudeak
Ekaŕi dozu
Zati bateko
Bakea.

Zure soñua
Ain da biguna
Iluntze alde ta
Goxian
Auzo gustijan
Zabaldzuntzenda
Udebaŕi-itzan.
Iŕiak...

Aurtengo kantea
Ez da ain alaya
Baña bai guztiz
Biguna...
Mendi tontoran
Zain dagoalako
Mutil, txoŕien
Laguna.

Guda zantaŕak
Eraman dute
Abeŕi maitea
Zainduten
Bijen bitartez
Ekin eyozu
Auzo gustija
Alaitzen.

Baratz gustija
Loratzu dakaŕ
Ezeukiaren
Indaŕak
Loraz ta txoriz
Abes ta usaiñez
Alaitu dira
Basteŕak...

ERLETXUE.

Kalemua'tik

Agur? Mikel...

(G. B.)

Aguŕ, Oiarzabal'daŕ Mikel,
geure laguna,
gudari zintzo, jatoŕ eta
abeŕtzale ona!
Geure aŕtian ziñan
oso ezaguna.
Zure il beŕiak du samindu
gudarien soiña.

Guda ontan galdu dezu
zure bizia;
Abeŕi aldez eman dezu
zu ziñan guztia.
Zure irudia degu
baŕuan josia...
Jaunak emango dizu
merezi dezun saria.

"Ander Deun"en taldean
itun daude biotzak
zure aldez zuzendu ditu
gauŕ gure otoitzak.
Jaunak aŕtu zaitu
zu bere semetzat.
Oro'mena izango degu
betiko zuretzat.

AMETSA

IZTEGI TXIKIA

Euzkeraz irakurtean oituta eztagozan euzkeldunak itz asko ez ezaunak aurkituko ditue, noski. Eta orain iztegirik zuzentzea gaitza dan ezkero, irakurleok IZTEGI TXIKI au bitaŕte dala beaf izango dabezan azalpenak izango ditue.

Azalpenok astean bein, ofetarako izentauriko egun baten, egingo dogu. Beraz, ba, itzen baten ikurpenik edo esangurarik yakin nai ba-dozu, zaŕingi txataŕ auxe bete, ebagi ta itxi bako idazkazaŕ edo sobre baten, zentimo bikoŕ ikaŕatz edo sello bategaz zuzenbide onetara bidaldu egizu:

EGUNA
Correo, 17, 2.°
BILBAO

Itz ez ezauna	AGERTU DAN			
	Zenbakija	Ingoskija	Orrialdea	Lerroa

Bidaltzailen izena .....
Efija .....

ATZERRIKO IZPARRAK

España'ko gudea Europa baño arantzago luzatu eta zabaldu ez dedin alegiñak egin bear

Sanjurjo kenerala, geŕa onetako buru izateko zana, aleman nazitaŕekin egun askotan egundoko juan-etoŕi eta artu-emonetan ibilli zan.-Suezitar ministro bat Londres'en.-Frantzetaŕak, belgikaŕak eta eŕusitaŕak batzaŕean.

AZKATASUN EGUZKIA

Martia dogu oraingo ilan. Bertako egun bat da nere lan gairik onena.

Agurka asi da aratsaldea, emen da laster ka iluna. Arin datoŕ, uste bage. Odei ustunak aruntz onuntzka dabiz goialdean. Lañoak buruka, turmoia buŕun-buŕun. Ba datoz odei zuriskak tontoŕetara. Mendi egalean zirimiri zirimiri euri lanbroskea. Ilunabaŕa gau biurtu da. Pun batzuk no nik bein entzuten dira mendi tontoŕetan. Otsak bizia dagola dagersku. Bai, ernai dago euzko gudari eŕimea arerioaren zeiteri.

¡Eup, mutilak! Zortzirak ditugu lastet, diño zelatari buruak. Tira, Patxin, tokia aintzera; an doia zintzo gure Pedro Mari azkaŕa.

Upan baño ilunago kanpuan; tira la gunak ater unetxo ontan; joan dira gaste ŕimeak euren zai tokira.

Ixil ixilik dago aufaldian Bergara. Pasista biuŕiak oso naigabetu dituez giputz anaien eŕiak.

Gaulena gabaren erdia dala dirudi. Ordulariak zortzirak baño ez dirala dirausku. Euria ta txingoŕa tiki taka eltzen dira ma tail ertzera. Aizia uin-uinka mendi egal ta gañetan bizi bizi dabil. Euri, txingoŕ ta siresko matasa gabeko ilunpean, au da denporatia.

Gau iluna, mendi baltza, gudariak ernai mendian. Ori zan larunbat gaba Bergara gañean.

Mutilak, zelako eguna izango ete da biar?

Itxaron, itxaron, gasteak, beria dau biar ko eguna Jaunak.

Crduak ordua, gabak eguna bultzan da ŕea. Larunbataren ondoren agertu zan lgande goiza. Gizonak atsedendu ta Jaunak Bera goralduteko jaŕiriko eguna. Lato izpi meiak besterik etzan agiri goi urdiñean, mendi tontoŕari muinka antzera. Eguzkiak sortaldetik bialtzen ditu argi iz pi bigun bikañak. Aizkori an agiri da aufez auf eguzkiaren uŕe izpiak ikuturik bere arpegi edeŕean. Naibagezko min bat dauko baña baŕuan; itxaropenezko negaŕ tantoen antzera doiaz aren gibelian sortzen diran ituŕiak txirt txort txorst goitik bera.

Eldu da igande goiza. Gabeko ekatxa amaitu zan. Jaupa dogu mendian goizeko amaŕetan.

Gozoro aguŕtu ginduzan eguzkiak, bigun -bigun osasuntzen gaitu zelaietan gora ya torkun aize meiagaz. Ekatxa joan da; es keŕak bijoaz biŕitan Jaunari. Aintza goian ta baita beian bere, luŕa berea daben Jaunari.

Euzkadi maite ori, zure aurka jaiko dira ekatx gogoŕenetarikoak. Euri, txingoŕ ta aŕi apuŕtzaleak ezer ez dira burdiña zakar ta euzko kutsua berbera gure artetik kendu nairik urten diran lege gaizto gaiztoen ondoan. Gu eskutatzea, ezereztutea, ori da askoren egiteko tamalgaŕia. Jaunak egin gaitu euzkeldun, ta gizonaren esku gaiztakerizkoak nora eruan ta zer biurtu nai gaitu?

Itxartu, itxartu ta bizi daigun sendoro baŕu baŕuan geure bizitz, euzkotaŕa. Siñismentsu ta euzkotaŕ. Ekaitz ostian or yatorku azkatasun eguzki dirdaitsua. Laster agertuko da eguzki alaia Aizkoŕin. An go'ko ituŕi saminduak gure eŕiaren zuzendari alai argi biurtuko dira. Gure siñismena Aizkoŕi'ko kurutzan agertuko da, gure euzkotasuna Aizkoŕi'ko arkaitzetan.

Goian Jaunak lagunduko dausku ta beian gure ituŕ lege galebi sendoak indartu ta sendatuko gaitu geure bizitzan.

ITURMENDI

("Martiartu" gudataldeko bat.)

Moscu.—España'ko gudan, gudari talde italiaŕ eta alemanak ugari baño ugariago dabiltzala jakiñik asko aŕitu ba'dira, be, emen ez dau ostera iñortxo be aŕitu, Rusia'k geŕea asi baizen laster eta aŕezkero esaten jardun dauana egiztau besterik ez da egin-ta.

España'ko eŕi-baŕuko gudea eritxona, España'ren kontra italiaŕ eta aleman paxistak gudan jarduten baño ez-ta.

Ingeles izpaŕingiak diñoena, eta batez be, "The Times", Londres'koak, agertu dau "Izvestia„'k. Izpaŕingi ingeles oŕek, italiaŕ egazkin ugari eldu zirala España'ra paxistentzat, azaldu dau. Geŕea asi baño askotaz lenago eldu be, eta aŕezkero, aleman eta italiaŕ egazkin salak, iru sail gitxienez izan ditue paxistak lagungaŕi andi baño andiagoak, osterantzean, geŕea antxiña galdurik eben onezkero.

Jos„ Sanjurjo kenerala matxiñadako buruzagi izateko zana, eta Portugal'en egazkiña eŕe eta il zana, matxiñada asi zanean, aleman nazitaŕekin egun askotan egundoko joan-etoŕi eta artuemonetan ibili zan.

Franco kenerala, be, Baleares ugartetik ariñak arin joan zan erbesteko egazkinez, Burgos aldera, zapaŕada asita laster.

"Pravda" egunkariak be, jazotakoen baŕi lekuko eta testiguen itzetaz argitaldau. Lekuko oŕek atzeŕitaŕak dira, eta baita Valencia'n italiaŕ soldau atxilotuak atortu dituen itzak.

Gorabera oŕek zeatz-meatz azalduak bai dira egitzat joten ditu "Pravda„'k. Bere ordezkariak. Ilva Ereburg'ek izpaŕ txorta ugaria bialdu dautsa Valencia'n italiaŕ gudari presoekin izketaldiak ezin ondoren.

Italia'ren lenengo gurari eta kutizi, Baleares ugarteak ziran.

Aleman egazketa-ministruak, Goering'ek, joan dan ilean Eŕoma'ra osterea egin ondoren gauzak asko aldatu izan dira. Oŕez ganera France'ren eta Inglatefa'ren jokaera makal eta epelaz paxistok afoturik Mussolini'k españaŕ paxistei guda-indar ugari bialdutea erabagi eban afezkero iñungo lotsa barik.

"Izvestia" eta "Pravda„'k argi-argiro erakutsi dab„ España'ko lazkan atzeŕitaŕak ez sartzea lortu bear zala-ta egin diran baŕiketak utsak izan dirala, eta "ez sartzea" guzur biribil eta iraingaŕia.

España'ko gudea lenbailen amaitu bear da, diñoe gero. Europa'ra ezerik Europa baño urutiago be geŕa ori zabaldu ez dedin lan zeatz eta erabagi gogoŕak ezaŕi beaŕa dogu.

España aldean, paxista europaŕak irabaziko dabenik, ezetara be ez dau sinistu Rusia'k.

"Izvestia„'k lenengo ingoskian maŕazki bat dauka. Mussolini'n eŕukaŕiro izketan ari da italiaŕ kenerał bat onela:

"Ez dogu, jaun agurgaŕi, gogoko, zer auxe, ta parkatu. Zer eratako geŕa dogu, gero, auxe, etsayak be egazkiñak eta tankeak ditu-ta?..."

SUEZITARAK LONDRES'EN

Londres.—Suezia'ko erbeste arazoen ardurea daben ministrua eta bere emaztea Inglatefa'ko gobernuaren etxeko dira lau egun oneitan.

Sandler jaunak Baldwin, Runciman eta Eden jaunekaz ardunaldiak egingo ditu.

Izan lei efegeak dei egitea Buckingham'go jauregira. Londres'ko alkatea Mansion House'n ikusiko dau.

Bere eŕira joan baño len Oxford'go Ikastetxe Nagusia ikusten izango da eta Londres'ko ¡ortura be ikustalditxu bat egingo dau.

ALKAR IKUSTEN

Paris.—Zarata andia dau politikoen artean gaur aratsaldean Delbos jaunak Kerchowe Denterghen belgikaŕ ordezkariagaz eta Potemkin eŕusitaŕagaz egin daben batzaŕak.

Agur itxastar eŕimeak!

AGUŔ, OTZ'TAŔ EUKENI ANAI MAITEA; AGUŔ, LEKUBE'TAŔ JULEN LAGUNA; AGUŔ, MANTEROLA'TAŔ ENDIKA. ITUARTE'TAŔ ANDONI, TA ALBIZU'TAŔ MELTXOR

Denak aspaldin alderdiko ziran, ¡eltzale begikoak. Biotza minkor daukat. Lagunak naiko ez diralarik anai maitea ere berakin batean ito edo... erailko dute Donosti'n. Beonen izenian idazki samingaŕia "Euzko Langile"n egiña det. Donokian ikusi aŕte anai, ta itxoin, baleike uzte gutxienian gu ere juatia, ta.

卐 卐 卐

Lekube'taŕ Julen. Zure Abeŕienganako lan ugariak bildu ezkero Euzkadi guzian lekurik ez genduke arkituko. Antzerkietan lenengo malan ziñan. Beste lan abeŕoietan beti aŕena Urkidi'taŕ Benebenda Goyan bego, zanakin batean. Zuk ere ba ¡dezu anaia eta ni bezela gudari dabilena guda gogoŕ onen azieratik. Berak ere nik bezela negar egingo du ta nik laguntzen diot atsekabean. Berak ere neri beste oŕen beste egingo ditan uztean nago ta.

¡Aguŕ, Julen! ¡Izan ondo nere anai Eukeni'kin batean Donokian!

卐 卐 卐

Manterola'taŕ Endika ere etzan bestiak banon gutxiagoko. Irmo zebilen euzkotaŕ zintzoa. Dantzaria eta mutil jatoŕ eta zintzoa. Zuen oroitza ez da gure adimen ontatik iñoiz ezereztuko.

Alkaŕekin itxaroten genduzan une alaiak gogaikaŕiak dira, ta orain oztea zean arimak igo dira goruntz. ¡Ikusi aŕte Donokian!

Ituarte'taŕ Andoni. Zu ere ontzi oŕetan ziñan. Zure izenik etzan asaldu izpaŕingian, eta baleike gaxoŕik edo... legoŕian gelditzea. Ala balitz obe, bañon... zortxaŕez zuk ere bestien gertaera ituna izan go zenduan. Anaiak gudari dituzu nere anai ta Lekube bezela. Oiek ere gu bion bezelako beŕi naigabetua aŕtu dute ta oieri ere laguntzen diet atsekabean. Donokiraŕte zuri ere.

卐 卐 卐

Albizu'taŕ Meltxor. Jel alderdiko ez ba ziñan ere; alderdi oŕen babesian zebiltzan. Zuk ez dezu emen ez ezagunik eta ez anairik, bañon or Donosti'n arkituko dituzu Getari'tik juan da gure ta beste gurasoekin batean, eta une batean badarik berakin izketaldia egiteko beta emango al dizute... Donoki aŕte.

卐 卐 卐

Begira irakuŕle: oroitu oien gogo eta izateagatik. Nik bai det kemena, idazki miñ eta samingaŕi au egiteko almena. Une ontan beste askotan bezela begietatik maltko tantadak irtetzen baidit ere; etzait ajolik. Jakin zazute euzkotaŕen odola nolakua dan. Len bost. eta orain lau dira; bederatzi, eta denak itxasoan.

EGUZKI

ERRI-EPAITEGIA

Elantxobe'n, igesari ematerakoan, aŕapatutakoen aurkako auzi-aztertzea.

Atzo goizeko amaŕ eta erdietan asi gan Elantxobe'tik iges egin gura ebenen aurkako auzia.

Espinosa jauna epai-mai buru.

Gomendio jauna salatari (piskal).

Herran, Ruiz de Agiŕe, Alzaga, Lafinaga, Azkunaga, Duñabeitia, Gutierrez, Laŕea eta Artaza jaunak aldezle (defensore).

Piskala izketan.

Basabe Etxaniz'daŕ Karmel'ek Igesal. Asmo bardiña Vallejo'taŕ Koldobika eta Fernandez Scala'taŕ Iñaki'k. Bardin Palacio'taŕ Jon. Jaen kapitanak eta Elorza'k.

Asmuak beteteko lagun bat: Uriguen'daŕ Alberta.

Igestaldea gertu dago.

Uriguen'ek Saenz Mendia'taŕ Josu eta Gabin'daŕ Pantzezka aurkitu ditu motoŕa gertuko dabenak. Bitarteko ogetamaŕ milatik beŕogei mila peseta.

Iges egiteko: Basabe Herrera anayak, Lumbreras'daŕ Pilipa, Alzola'taŕ Gotzon, Leginetxe'taŕ Imanol, Magunagoikoetxea'taŕ Peli, Munitis'daŕ J. A., Berastegi'taŕ Joseba I., Valleio, Garteiz'daŕ Joseba M., Jaen'daŕ Imanol, Uriguen'daŕ Alberta, Ulazia'taŕ Miren eta Uriguen'daŕ Miren G

Jaen eta Berastegi militaŕak dira. Basabe, Magunagoikoetxea, Lumbreras, Alzola, Uriguen, Munitis, Vallejo eta Garteiz kontrolean sartzen dira.

Munitis, falangetaŕa; Uriguen, zaintzalea, Herrera anayak, ezagunak... Nok ukatu iges egitean arerioaren artean lan egingo ebenik?

Iges egiten laguntzeko ziran: Kareaga, Palacios, Baneses eta Fernandez'taŕ I.

Legearen zigoŕa eurentzat.

卐 卐 卐

Piskala itaunean.

Salatuak ukatu iges egiteko zuranik. Nok eztaki ezer?

Herrera jaunak: Paxistekana juateko asmorik ez. Liburu bat amaitzen egoan.

Eta Inglateŕa'ra joango zan libu u ori argitatzera.

Lumbreras'ek: Preso artuko eben bilduŕ. Origaitik Frantze'ra iges egin.

Etxebaŕia'taŕ Gotzon'en: Donibane Loitzun'era nagusiagaz lancan jaŕaitzera.

Zetarako ukatu eŕestasunik?

Munitis'ek: Falangetaŕa da. Asko bere atzetik bere bila. Iges egiteko asmoa origaitik. Osaba bat Endaya'n. Beragana lenengoz; gero Burdeos'era. Lenago an lan egiña ei-da.

Berastegi'k: Gudaritzarako dei egin eutsen. An egon zan aldi baten. Anai bat paxistekin dau. Aren baŕiak jakiteko Endaya'ra juateko gogoa eban.

Vallejo'k: Atzeŕira juateko baimen eske alegin ugari egin zitun. Ezer lortu ez ta...

Besteak, goizean eta aratsaldean agerkun baimenak egin zebezan.

AU, ORI TA BESTEA

Negus labuŕ ta mardul.-España ta Portugal'eko mugaetan.-Ez sartzeko gizon aituak.-Gudariak igesika Gibraltar'era.

ESPAÑA TA PORTUGAL MUGAETAN

Lisboa.—España ta Portugal bitarteko mugan kontrol-zaintzale burua, Mac Donald kapitana lan eta lan ari da, zaintzaketa ori ila onen 20'gaŕenetik zeatz betea izan dedin.

Muga ondoko uri nagusienak ikertuten dabil neuŕiak egokiak izan daitezan.

NEGUS'EN ESAERA MARDULAK

Londres. — Izparkari batek izketaldia izan dan Negus'ekin, eta onek, Laterri Batza'ren zuzenezko jokaera itxaroten dauala Abisinia'k oindiño be, esan dautsa.

Ras Desta il dan aŕen, abisinitaŕen azkatasun aldezko guda aintzagaŕia ez da amaitu iñundik iñora be.

Gero ta sutsuago eta gartsuago diardue eta jardungo be bai etiopiaŕ abertzaleak euren buru jaubetasun alde, eta origaitik Abisinia'k „z dau gauŕarte iñork betu, eta ezta menperatuko be.

Italiaŕak etiopiaŕ lufaldetan sartu diralako izango dituan ondoren kaltegaŕiak laster susmauko ditu Inglatefa'k, eta erabaki gogoŕak artu beaŕa izango dau.

S. de N. uŕengo batzaŕean be, Abisinia antxe izango da.

SOLDAUAK IGESIKA GIBRALTAR'ERA

Londres.—Españaŕ paxisten menpe dagoza lufaldetik soldau pila bat eldu dala igesi, diño emengo izpaŕingi batek. Gibraltar'ko ordezkariak igoŕia dau baŕi ori.

Eŕizalien aldera igesteko eretiŕik ezpai dabe izan, Gibraltar'era jo dabe.

Atzeŕitaŕ ofizialak egiten dautsezan laŕeŕikeriak azaldu ditue. Aleman eta italiaŕ gudasalez josita dagola lufalde osoa, agertu dabe.

Ereti egokiaren zain soldau ugari ei-dagoz, paxisten agindupetik igesteko, gobernu erkaldaŕen mutilakuana, ala ostantzean, Gibraltar'era.

EZ SARTZEKO GIZON AITUAK

Londres.—Baldwin eta Oliver, holandar itxas-gudalburuak eta Lumi, suezitaŕ koronela eldu dira Londres'era.

Guda-kontrolako eta legoŕeko buru dira, eta azkenengoa Londres'ko landolako burua.

Biarko ez sartz„ komitearen batzaŕean izango dira nonbait jaun oŕek.

ANDIK ETA EMENDIK

Alemania'ren erantzuna.-Belgika'ren jokaera zuzena.-Opoŕak opor.-Italiaŕak gudariei deika.-Eŕusitaŕen lanak.-Beste izpaŕak.

ALEMANIA'REN ERANTZUNA

Londres.—Europaŕ sartaldeko itunben baŕiaren oñaŕiak zeintzuk izango ete litzakezan ingeles Gobernuak eginduko itaunari, erantzun dautsa noizbait ere Alemania'k.

Ordezkariak Londres'en utzi dauan idazkiak zer diñoan ez dabe aituak azaldu nai, eta diplomazi bidez atonduko ei dabe arazu ori.

BELGIKA'REN JOKAERA JATOŔA

Bruselas.—Egiune baŕiatzazko arauak azalduten dituan oaŕa jaso dau emengo Gobernuak Alemania'gandik. Idazkiak zer daukan ez dabe agertu nai.

Gobernu alemanaren idazki oŕek gorabera aundiko ezertxu be ez dauka, diñoe egindari tokietan.

Belgika, ordea, ez da konporme Alemania'ren gurariaz. Geŕate aundia baño len egotea nai dau Alemania'k Belgika, ez dedila ezertan sartu, ayerge, "neutral" lotu dedila.

Berak deritzan eraz jokatuteko aukeramena nai dau, ordea, Belgika'k. Ez sartzeko asmoak eta baketsu irautekoak len eta betikoak ditu eŕi onek, baña bere burua jagoteko, egokjen deritzan tankeraz jokatu nai dau, azkatasuna ez galtzeko armak beaŕ ba-ditu, armak geituaz.

OPOŔAK OPOŔ

Nueva York.—"Chrisler" beribil olaetako opoŕa lenean dago, ez atzera ez aufera.

Erabagi usañik be ezin lei oindiño susmau.

RUSIA GARBIKETA-GIŃAN

Moscu.—Gudarostean eta Gudontzietan garbitasun aundi egin dabe Rusia'n aspaldi onetan. Mayatzaren lenengoetan asiko dira ostera, be, beste garbitu bat egiten. Zaŕ edo eŕegeen aldiko gudari-agintariak agintaritza oŕeitatik kendu egingo dabez edo bestela beste agintaritza maia batzuetara eratxiko dabez.

BAKEA LORTU BEAŔEZ

Roma.—Guda zaingoko ministruak ¡indu bat agertu dau gudaritza go-¡zkoaz.

Euren borondatez soldau izan nai iben gazteak, 18 urtetik 26 artekoak, -dabe baimena agindu aŕen arabera.

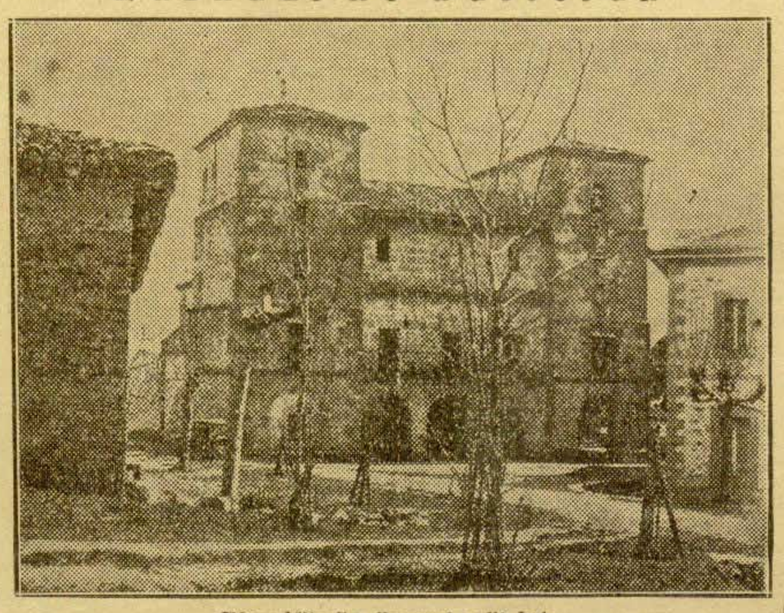
GUDARIAK MATASAKA

Moscu.— Mongolio'ko muga-ondoan idarjen aŕtean buŕukatxa bat izan ¡gu. Niponesy mantxutaŕ gudariak ugeoi guda-burdi ta sujzkilu bizkoŕin igara ezin dabe baiña, Mongolia'¡ muga-zain gudariak atzera eragin ¡utse. Mongoliaŕ'oi gudari bi il ye-¡ez.

MOSCU'K CASPIO ITXASORA URTEPIDEA

Moscu.—Moscu ta Volga ibaiak ba-¡iko edo bion, aŕtean urbidea ile bazuk baŕu amaituko da. Urbide ori egin daitenean Moscu'k Caspi itxaroako ibaiz urtepidea izango dau.

Euzkadi'ko basteŕak

Efespalditza'ko ikuspegi polit bat.

Goz kiaren batzaŕa

Tokio.—Inglatefa'ko Gobernuak dei egin dautso Japon'guari gozakiatzaz egingo diran jardunetara.

Oraindik ezin lei esan iapondaŕak emongo daben erantzuna zelakua izan leikenik.

S. O. S.

Itxasontzi bat sutan

Los Angeles. — "Sirvel"ak itxasontzia sutan geratu da, Honolulu'tik 700 milara. S. O. S. ugari jaurti ditu ta ainbat ontzi bere bila urten dira.

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Lendakari jauna guda oñetara. - Nekazaritza'ko agindu jakingarriak.-Izendatze barriak Zuzentza'n. - Osasun zaingoko agindu zuzenak.-Bermeo'ko antzokia (teatroa) dala-ta. Isunak. - Beste gayak.

Lendakaritza

GUDA-OÑETARA

Atzo goizean, Aranbarri, Montaut eta beste gudalburu batzuek lagunduta lendakari jauna guda-oñetara juan zan, egun osua gudari artean igaroteko asmotan. Basaldua jaunak esan euskunez gaberarte etzan biurtuko menditik. Efezola jauna be eurokaz juan zan.

BATZARA

Gaur, asteko batzarra egingo da lendakaritzan. Goizeko amarak eta erdietan asiko da.

VIGO'TIK IGESKA

Basaldua jaunak Vigo'tik igeska etorri zan ontziaren barri emon euskun. Gure irakurleak beste ofi baten aurkituko ditue ontzi ofen zertzeladak.

Efi-zaintza

LUISA JAUNAGAZ

Eguerdian Luisa jaunagaz batu giñanean izparik ezeukan jaun onek izparkariontzat.

Izparingi guztiak izpar gebentzara makurtu diralako pozez agertuten zan, bere ziki izparingiok izpar gebentza eta zentzura ofen premiña igari eta ezagutu dabelako.

ISUNAK (MULTAK)

Fernandez Zabaleta jauna agurtu gendunean, isun batzuk ipiñi dituala egunotan, esan euskun, jatetxe batzuetako jaubeak saltu-urtenetako liburua zindoki eroan eztabelako.

Isunok amar edo amabi dira eta bakotxa 250 laurlekokuak.

Zuzentza ta Gogolantzea

Euzkadi'ko Egunerokuan agindu ontxek agertu dira:

AGINDUAK

Eginkizunen bearak asetze aren, eta Bilbao'ko 2 zenbakizun Lenen-eskabideen Epailetza Argibidelaria bere bidean joan dedin, auxe agintzen det:

Bizkai'ko Jaurlari izanak, 1935'gn. Agoraren 24'garenez, Campano Jaume'tar Gotzon Epaile Berezi izendatu zuan. Eta Zaingo onek, ufilaren 26'garenez eman zuan Oroaginduaren bitartez, izendatze ori bajetsi egin zuan, Epaile ori, len zuan ardurara biurtu bedi: Bilbao'ko 2 zenbakidun Lenen-eskabideen Epailetza Argibidelarira alegia.

Saenz Jimenez'tar Josu'k, Bilbao'ko 2 zenbakidun Lenen-eskabideen Epailegi Argibidelari'ko Epailatza utzi beza. Igazko Agoraren 29'garenez izendatua izan zan bein-beingoz. Eta Zaingo onek Azaroaren 6'garenez eman zuan Aginduaren bidez, izendatzea baietsita arkitzen zan.

Erkal-Jaurlaritzak, igazko dagonilaren 15'garenez eman zuan Oroaginduz erabaki zuana aintzakotzat artuaz, eta Euzko-Jaurlaritzak, ufilaren 24'garenez eman zuan Oroagindua'k opa dizkidan eskubideak erabiliaz.

Zaingo onek eman eta emango dizkion auzi-gaiak argitu ditzan. Saenz Jimenez'tar Josu, Epaile Berezi izendatzen det.

Gizarte-Laguntza

BERMEO'KO ANTZOKIA

Dakigunez Gizarte Laguntza Zaingoak bere gain artuta ditu Bizkai'ko antzoki (teatro) eta jai-lekuak.

Zaingo onen gogoa ezta baña politiko edo langile alkartasunei kalterik egitea. Ori dala-ta, Bermeo'ko antzokiko dirua, eunetik ogetamairu politiko alderdi abertzaliena dala gogoratuaz, ezin lege ori ziaro bete.

Oregaitik lege auxe emon da:

1'go. Bermeo'ko Zine-Antzokiak, ez beza zer-ikusirik izan, igazko lotazilaren 14'garenez eman zan Oroaginduaren 12'gn. atalak dionaz.

2'gn. Ala ere. Gizarte - laguntza Zaingoak, aitatutako Oroaginduaren 2'gn. ataleko 2'gn. zatiak dionari indarik kendu gabe, izan beza irabazietan, euneko 67'ren aldea.

3'gn. Zine-Antzokian izango diran jai-aldiei buruzko iragarki guztietan, auxe idatzi bedi: Gizarte-laguntza'ren ikuslaritzapean.

ZAINGO ONTAKO LANEN OROIDAZKIA

Idazki polita egin dabe Zaingo onen lanak azalduaz. Atzo banandu euskuen izparkarioi.

Lan astunaren barri zeatz eta argi emoten dausku Zaingo onek "memoria" dalako ofetan. Ofen poliki agertu dabelako eta batez be, zeatz eta osoro artu begiez gure txaloak be.

AGERALDIAK

Izparkariontzat ezer esatekorik ez ebala, azaldu euskun burukide jaunak.

Union General de Trabajadores dalakoaren buru-batzarra izan dogu emen iñoan, euren artean Nadal jauna, eta Gizarte laguntzari dagokiozan arlo batsuetaz jardun dogu.

ZAINGO'KO SALEN URUTIZKIÑAK

Burukidetza, Gracia jauna, 17.756; Idazkaritza berezia, 17.756; idazkari nagusia, Bustos jauna, 17.944; zuzendari nagusi, Lasa jauna, 10.554; Legeadirazletza, Goñi jauna, 13.162; Zaingo ontako Etxeen ikerlari, San Pedro 13.291; Banakaritza, 13.289; landola nagusiak, 14.034; landola nagusiak (jantokiak), 13.810; Ikuskizun-arduraduna, 13.980.

UTSUNAK ZUZENDUAZ

Burukide jauna gexorik egon dan artean, buru belari jardun daben ogipekoen artean, Lasa'tar Laureana, zuzendari nagusia aipatu gabe utzi genduan, nai ez genduala, ordea.

Ofa ba, utsunea zuzendu eta bete.

DEYA

Zaingo onetako Idazkaritza Nagusira erdu beitez, alik lasterren, eta aratsaldeko lauretatik bostetara, onoko onek.

Ibarluzea'tar Miren, Lafoz'tar Valer, Igiesias Irigoyen'dar Peli, Paul eta Imanol, Azurmendi Moquinien'dar Jabier, Jimenez Marques'tar Pantzeska.

Euren sendiokiko gorabera batzuk adirazi dagieguzan da erdu-dei au.

Osasun-zaingoa

Euzkadi'ko Egunerokuan agindu ontxek agertu dira:

AGINDUA

Abanto eta Zierbana'ko Udalak, osagile zuan Garcia Lopez'tar Patirki'ren aurka tajutu zuan argibidea ikusia naiz. Eta epaile Argibidelarjaren on-iritziz auxe agintzen det. Garcia Lopez'tar Patirki, Abanto Zierbana'ko laosagiletzaratu bedi befiro. Eta zegokion arduratik agintaritzak kanporatu zuanetik oraindañoko sariak. Udalak ordindu bezaizkio.

Ondorengoei buruz ematen det beri au.

AGINDUA

Il onen 4'garenez eman eta 8'garenetko Egunerokoan azaldu zan Aginduak, auxe zion: sendakintza-gaiak egiteari eta saltzeari buruz 1924'gn. otsailaren 9'garenez emana izan zan Araudiak, eta Madrid'ko Jaurlaritzak geroz emon dituan erabaki guziak, indar betean izan ditezela. Eta Agindu ofek berak opa dizkidan eskubideak erabiliaz, auxe agintzen det:

Euzkadi'ko lurralde lejalean bizi diran Azaretegi eta Sendakinlari guziak esatera goazena egin bearean arkitzen dira gaurtik: oraingo zer-nolak dirala -ta arakatu gabe azokan darabilzkiten sendakintza-gai berezi guziak, arakatu.

Ofetarako, amar egun opa zaizkie gaurtandik. Aurerantzean, arakatu gabeko sendakintza - gai berezi guzia'-, azokatik baztertu egingo dira: eta gertutzen jarduten diran Aztertegi eta Sendakinlariak, dagokien lez zigortu.

Eta arakuntza lanak egin al izan ditezen, Sail berezi bat sortu-erazia izan da Zaingo onetan, "Sendakintza-gai berezien Arakuntza" izenez.

Sendakintza-gai bereziak arakatuteko, eskatu bitez Zuzendaritza Nagusi onetara, ori berezi batzuek. Eta berojetan eskatzen diran zer-nola guzi-guziak aitortu bitez: gañera, bertan eskatzen diran agiri eta idazkiak bidaliaz.

Beste agindu au ere agertu da.

Guk, luzegi dalako, zatirik aduragafienak agertzen ditugu. Legeak 11 atal ditu.

Ona batzuk:

AGINDUA

Osasun Burukideak, il onen 4'garenez eman zuan Aginduaren bitartez opa zizkidan eskubideak erabiltzera, eta Sendakintza - gai berezjei buruz gauf eman dedan Agindua zabalagotzera noa Eta iñoiz baño areago, ofiaren osasunari begiratu beafean arkitzen geran aldi onetan, osasunari kaltegari izan dezaizkioken gaiak, jaki izenekoak batez-ere, baztertu egin nai ditugu: zenbait gauzez eskas gabiltzalako edo irabazi gosea dalako beaf ez diranak saltzea gerta bait-diteke. Ortaz, auxe agintzen det:

1'go. atala. Gaurtandik Zuzendaritza onen baimenik gabe ofiari ezin saldu al izango zaizkio, bereziro bilkoitutako iriñak, aragi - zumoak, mairako urak eta ardo osasungarjak.

2'gn. atala. Saltzeko baimena, iru bider idatzita eskatu beafko zaio Zuzendaritza oneri. Eskabide-ofiak, Zuzendaritza onek emango ditu. Eskabidez batera, bidalj bitez gaiaren iru erakuskl eta Arkibide-Azterketa zerga-dirua.

5gn. atala. Laru ile eta ortzen osasunbidetzarako berezi itxuran gaiak gertutzen jarduten diranak ere, ezafi diran erabakiak bete-beafean arkitzen dira gaurtandik.

EUZKO-AMAREN GIXARTE-LANAK

Semiaren bijotza...

Bere bidian sartu. Ona emen euzko-amaren biafkunik astunena. Jakitia, erakustia, adimena egiz aberastutia gauza ona da, gauza biafekua da, baña ez da naikua. Txefenak be asko ei-daki, ofaitifio gauza onik ez dagi. Amaren zeregifiik gurenena señaren bijotza bere bidian sartzia da.

¡¡¡Bijotza!!! Ofa of gixonaren guztija. Bijotzik ez ba'geunka beste era batera ikusiko gendukez ainbat gauza. Bijotza dala ta ez dala zenbat txarkeri... zenbat oben... ¡Bijotzik ez ba'geunka, bafiz, ez maitasunik, ez ildurarik, ez onoimenik legoke. Bijotz barik... maitasunik ez eta maitasun barik... zorijonik ez eta zorijon barjk.. zetarako bixi?

Bijotzaren inguruban dabil, be, geure bixija eta bijotza, maitasuna danezkero, maitasun-inguruban. Kendu dagiguzan, unatxo baten baño ez ba-da be, geure bijotz - txokuan lastankiro jagoten doguzan maitasun-lora atsegintsubak... zetarako bixi gura?

Bijotza, beraz, zorijon-ifurifik ugarijena danezkero, bera da baita be zoritxaf guztijen sorburua. ¡¡¡Zenbat neskato politek, bixijaren udabarri loratsuban, batez bere Amerika - aldian, maitasun-egariz, euren burubak erail daroezan!!! ¡Maitasuna dala-ta, zenbat zoro-etxe ez dira betel Zenbat gaste, leyak jotako lafosa edefa lez, margulduu, igartu ta ez dira bulafetik juan?

BIJOTZA, BIJOTZA... ZERGAITIK ZARA OREN ANKERA? ERUKITU ZADIZ ZEURE OTSEÑAK GARIANOKAZ!!!

Bijotzak ez dauko begirik. Itxuba da. Eta gastiak, itxukerijonek bultzauta, mitxeletak lez, lorarik-lora dabilez, eurok dauken ezti apufa miaskatu guran. Berauxe da gastiaren afiskurik -ta arakatu gabe azokan darabilzkiten sendakintza-gai berezi guziak, arakatu.

Ofetarako, amar egun opa zaizkie gaurtandik. Aurerantzean, arakatu gabeko sendakintza - gai berezi guzia'-, azokatik baztertu egingo dira: eta gertutzen jarduten diran Aztertegi eta Sendakinlariak, dagokien lez zigortu.

Eta arakuntza lanak egin al izan ditezen, Sail berezi bat sortu-erazia izan da Zaingo onetan, "Sendakintza-gai berezien Arakuntza" izenez.

Sendakintza-gai bereziak arakatuteko, eskatu bitez Zuzendaritza Nagusi onetara, ori berezi batzuek. Eta berojetan eskatzen diran zer-nola guzi-guziak aitortu bitez: gañera, bertan eskatzen diran agiri eta idazkiak bidaliaz.

Beste agindu au ere agertu da.

Guk, luzegi dalako, zatirik aduragafienak agertzen ditugu. Legeak 11 atal ditu.

Ona batzuk:

AGINDUA

Osasun Burukideak, il onen 4'garenez eman zuan Aginduaren bitartez opa zizkidan eskubideak erabiltzera, eta Sendakintza - gai berezjei buruz gauf eman dedan Agindua zabalagotzera noa Eta iñoiz baño areago, ofiaren osasunari begiratu beafean arkitzen geran aldi onetan, osasunari kaltegari izan dezaizkioken gaiak, jaki izenekoak batez-ere, baztertu egin nai ditugu: zenbait gauzez eskas gabiltzalako edo irabazi gosea dalako beaf ez diranak saltzea gerta bait-diteke. Ortaz, auxe agintzen det:

1'go. atala. Gaurtandik Zuzendaritza onen baimenik gabe ofiari ezin saldu al izango zaizkio, bereziro bilkoitutako iriñak, aragi - zumoak, mairako urak eta ardo osasungarjak.

2'gn. atala. Saltzeko baimena, iru bider idatzita eskatu beafko zaio Zuzendaritza oneri. Eskabide-ofiak, Zuzendaritza onek emango ditu. Eskabidez batera, bidalj bitez gaiaren iru erakuskl eta Arkibide-Azterketa zerga-dirua.

5gn. atala. Laru ile eta ortzen osasunbidetzarako berezi itxuran gaiak gertutzen jarduten diranak ere, ezafi diran erabakiak bete-beafean arkitzen dira gaurtandik.

Nekazaritza

EUZKADI'KO EGUNEROKOAN AGINDU AUXE AGERTU DA

AGINDU OROKARA

Arto eta babafun azi gabe arkitzerik ez genuke nai. Neufiak artu bear ortaz. Eta aldeaufez, zenbat dagon eta zenbat beaf dan jakin al izan dezagun, auxe Agintzen du Idazkaritza Nagusi onek:

Udal guziak bidalj bezaizkiote len baitlen Nekazaritza Zuzendarjtzari, ezartzera goazen zer-nolak:

Azi-mueta: Artoa, goiko babafunak, beeko babafunak.

Uri-bafutian zenbat kilo beaf diran.

Zenbat kilo dauden.

Zenbat kilo erosi beaf diran.

Bilbao, 1937'gn, epailak 13.—Idazkari Nagusia, Uribe-Etxebaria'tar Telespor.

Zuzendari nagusia, osatuta

Gexoaldi labuf ondoren, bere langelan agurtu genduan atzo, Zaingo onetako zuzendari nagusi Eleizalde'tar Koldobika Mirena, osoro sendatuta.

Izpar gitxi

Aziak eta abere janari eskabideak oniritzi eta bananduteari dagoz, oraingoan buru belafi Zaingo onetan.

Ori dala-ta, beste izpafik azalduteko astiz ez genduan langile garaurik be aurkitu atzokoan.

Abere janarientzako baimen-agiriak

Atzotik, Bilbao'ko biztanleak beaf dituen pentsutarako baimen-agirjak bananduten diardue Zaingo ontan.

Ila onen 16'gn. liburu-zenbakiak, 1-300 arte.

Gaur, 300'garenetik 450 arte
Biaf, 451'tik. 600 arte.
Barikuan, 601'tik. 750 arte.
Larunbatean, 751'tik. 900 arte

Patatak aziak

Ereiteko patatak artzera, gaurkoan, M, N, S eta D abizen-izkiak dituenak erdu beitez baimen-agiriak jasoteko.

Agerafdiak

Atzokoan izan ziran ikerlarien artean, ona emen izen batzuk.

Llodio, Balmaseda, Arbazegi-Gerikaitz, eta Eibar'ko Udalak.

Sodupe'ko gotor-lan agindaritzakoak.

Lagintza

Agerafdiak

Alogera obatu, orduz goitiko lan egiteak eta beste arazu batzuk erabagitekotan, Ileta-Etxeai dagozkienak guztiak, Afoita eta Baro jaunak eta Efuki Etxeko ordezkariak eldu ziran atzo Zaingo ontako Zuzendaritza nagusira, eta langilen izenez, langile batzorde bat, eta U. G. T.'ko Legor-eramanekafi alkargo idazkari nagusia.

Gintza igituaziatako ikerle nagusia, Amezola jauna, be eldu zan, langifiei dagokien arazu batetzaz. Jostoratz-lan alkargoetako ordezkariekin itz egiteko eskatu yakan emen, Hernaiz jaunaren olako emakume langileak Industri igituen kontura lanean jardun dagiela zelan atonduten danentz, egoki baita orixe egiteu.

Amufio'ko Talleres de M. Corral'eko ugazaba ordezkariak, bertako langile batzordea, eta U. G. T., S. T. V. eta C. N.T.'ko Burdin-olaetako alkargokoak

Lantegi ofen egoera eta goraberak azaldu zituen eta bafiro lanean asteko zer egin beaf litzaken eta bide egokienak agertutera.

Pesquerias Yandiola'ko ugazaba eta ogipeko, Yandiola eta Lucio jaunak, afantzurik ez dala-ta baltzu ori zelan baltzu ori zelan dagon azaldutera!U, dagon azaldutera. Afañik ez darabilela-ta, oin beñean Etxe ofen saltokiak itxiteko baimen eske.

"Singer,,eko ordezkaria, bere Etxea'k agindu dautsan erabaki bat adiraztera. Tolosa'ko eta Donostia'ko lau ordezkariri alogerik ez ordaintzeko aginduten dautsa idazki ofek.

Lufezko-ontzi Baltzuaren ugazaba eta langile batzorde bat, gudari dapozanen ordezko langileatzaz, eta len-gaizik ez dabelako zer bidez jardun beaf daben jakitera.

Bizkai'ko U. G. T.'ko ordelari Nadal jauna, Bermeo'ko sugin baimendunak egindako eskabidea zertan dan jakin nairik.

¿ Zu beti alper?

¿Ondiño, be, erderazko izpafingia bakafik artzen dozu? ¿EGUNA'ri begiratu bez, ikuturik bez? ¿Zelako euzkelduna zara?... ¿Eta euzkerea maite dozula diñozu? ¿EGUNA'ri laguntzen ezpadautzazu zelan biziko da?... Arpidetu zaite. EUZKELDUN IRAKURLE BATZA'n bazkidetu zaite ta ber, bitartez lagundu egiozu EGUNA'ri. Gran Vía, 41'gko. 2'gn. bizitzan (17.925, 17.926 ta 17.927'gn. ufutizkiñak) daukozuz bazkidetzeko ta arpidetzeko txartelak. Bertara yo.

EUZKELDUN IRAKURLE BATZA

("EGUNA" IZPARINGIARI EUSTEKO)

Euzkerea suspertu, indartu ta zabaltzeko, euzkeltzale talde batek EUZKELDUN IRAKURLE BATZA (EGUNA izparingiari eusteko) sortutzea asmau dau. Batz onek, zenbat eta laguntasun geyago izan, lan geyago egin eta onura geyago lortuko dau.

EGUNA izparingira arpidetzeko beeko txartela bete dagien gustia[illegible]ati onetan bazkidetutzat eukiko doguz. Eta arpidez ganera diruz lagun[illegible]gikenai, afen eskatzen dautsegu euren emokuna izentau dagiela.

Urengo lefoetan aurkituko dozue zeatzago azalduta gure asmoa.

ENTZUN BIZKAITARAK

EGUNA dogu euzkerazko lenengo eguneroko izparingia. Abertzaleak baldin ba-gara ta gure abertzaletasunak bere erayetan benetako euzkotasunik baldin ba-dauka, gure izparingi edef oferi danen ganetik eutsin bear dautsagu. Iiten isten ba-dautsagu, jeltzaletasunak abertzaletasun makal eta urja daukala erakutsiko dau.

Beraz, ba, abertzale euzkeldun gustiak EGUNA'ren irakurle ta laguntzale biurtu beaf dira, geroago ta euzkeldunago izan nai ba-dabe.

Askok eta askok atxaki bat asmauko dabe EGUNA ez irakurteko. Euzkeraz Irakurten oiturarik eza. Baña atxaki ori bide bakoa da, baiñok eztau ezer ondo egiten lendik ekin eta oitu barik. Irakurteko oiturea ekifien ekifiagaz egiten da. Gure gudari gasteak len, Yaungoikuari eskafak, ezekien izkilufik erabilten, baña gaur, Aberjaren onerako, oso trebeak dira gai ofetan. Eta zu euzkuldun abertzalea, euzkeraz irakurten oitu barik zagozala esan daikezun ori ¿ezin oitu euzkeraz irakurten? Bai gura ba-dozu, gure ezpa-dozu ez: nai ezpa-dozu, esanak esan, danak alpefik.

Gure euzkerazko izparingi edef oferi ilten isten ba-dautsagu, geure efuz, geure efu-efuz izango da. Eta oraingoan abertzaletasunak euzkerazko izparingi bateri eusteko bear dan besteko indafik eztaukala erakusten ba-dau, laster erakutsiko dau gure gudari bikañak esku artean darabilezan izkilusk eztirala ezetarako izango, ba Abefiak Euzkerea lako izkilu indartasurik egundo, be, eztau izan eta izango bez.

Zeure laguntasuna beaf dogu, ba, EGUNA izparingiarentzat. Eta zeure abertzaletasuna lotsagafiro ukatu nai ezpa-dozu, aurki emongo dauskuzu. Guk alan uste ta itxaron, beintzat.

Eraltzale Batzordea.

ENTZUN GIPUZKOARA

Aspaldian euzko-abertzaleak kel egunkari abertzale baten alari giñan eta orain euzkel-egunkaria ba'degu.

Askok eta askok uste zuten amets bat besterik etzala eta orain a[illegible]tuta ikusten ditugu ikusirik euzkel-egunkaria erdel egunkariak bezin izpar ugari ta lan sakonak egunero dakarzkila.

EGUNA, euzkel-egunkaria, euzko-abertzaleak maite beaf degu. ¿Ez gera aritu euzkera abendaren ezaugafi biziena, txukundu, bizitu eta edozein eleren malan jafi bear degula?

¿Ez gera aritu euzko-abertzaleak Euzkadi'ren azkatasun beaf degula euzko-gogoa jabe izanik?

¿Ba ote EGUNA baño aldezle obeagorik?

Abertzale oro beartuak gaude EGUNA'ri laguntzen. Euzkeldun abertzaleak arpidetuaz eta geigo lezatekenak ilean edo urtean saria emanaz arpide geigafitzat.

Baño, euzkeldun abertzaleak bakafik ez dute lagundu bear, bai ta ere abertzale erdeldunak, naiz ta berak irakufi ez, ordainduta, abertzale ez diran euzkeldunei duan bialtzeko.

Abertzale zintzo bat ezin keratu lejke EGUNA'ri bere laguntza eman gabe al duan neufian.

Abertzale zintzoak gerala agertu dezagun, EGUNA, euzkel-egunkari abertzaleari lagunduaz.

Idazki onen ofean izen eta zertzeladak jafiaz arpidetu zaite EGUNA euzkel egunkari abertzalean.

Lagundu diogun EGUNA'ri, Euzkadi'ko egunkari ederena egin arte.

¿Euzkadi'ren azkatasun ameslari geran une auetan ez ote degu indafik izango euzkel-egunkari abertzale bateri eusteko?

Eraltzale Batzordea.

LAGUNDU

Euzko-Jeltzale Alderdiaren EUZKADI BURU BATZAR onek, idazki au izenpetzen daben Euzkeltzale Taldearen asmoa guztiz bikafia ta onurakofa dala eretxirik, Alderdiko gustiai ta gure Alderdiari lagundu oi dautsenai, afen eskatzen dautse asmo oferi, Abefiaren eta Euzkerearen onerako, al danik zintzoen lagundu dagioela.

Bilbao, 1937'gko. Epaila'n.

Ziaufitz'tar Dorota
Lendakaria.

Euzkeldun irakurle batza

("EGUNA" IZPAÑINGIARI EUSTEKO)

Gran Vía, 41'gko. 2'gn. bizitzan

ARPIDE-TXARTELA

... ... 'tar ... ..., ... kaleko ... ... 'gko. ... ... bizitzan bizi dena. EGUNA euzkel egunkari abertzalean arpidetzen da,

Eta borondaterik baldin ba-lesu, beste ufengo au ere bete zazu

Bide batez, Batzaren asmoari laguntzeko ... ... laurleko ... ... ilean, iruilabetean, seiilabetean, urtean (1), ordainduko det.

Bizkai'ra efikatuta etofitakoa baldin ba-zera, esan emen zein efitakoa zeran ... ...

... ... 'n, 193 ...'gko ... ... = ... 'ng.

Izenpetu:

OAÑAK

Arpidedunei egunkaria arpidetuta bereala bialduko zaio, baño, banakaritza bear dan bezela erabilteko arpidea jofalaren lendabizikotik ordaindu bear dezu.

Beaz, arpidedunak jofala (aprila), ofila eta bagila, urteko bigafen ilabetekoa arpidetuaz batera ordaindu bear dute. Geroko iruilabetekoak bere garaian.

BESTE OAR BAT

Arpide txartela jasotzen duenak iru ilabeteko dirua (bederatzi laurleko) ekafi bearko du.

(1) Lau aldi oietako bat bofatu utzi ta beste irurak bofatu.

Gudaria tinko

Eguna lanerako, gaba atsedenerako egiñak yakuz. Joan da eguna lanean ta ilunez batera-samar txabola otadian goruz, ira kufle.

Ez astu gero guda-oñeko txabola dana gurea.

Mend-gañean aspalditxotik gaituzu. Gu dan atxuf-lanak, izkilu lanak, zainketa lanak gau ta egun arerio aurean, gudan lana ugari-ugari. Beti da gudarien artian geiago edo gitxiago zer egin zetan jardun. Bake egunian amaituko dira guda neke gustiak euzkotefi gogo aunditsuari besarkada maitekofa emonaz.

Egunan amaieran giñan, iluntzitxoan. Bai, batzuk goi aldetik, zearka-zearka mendi egaletik bestetzuk, b[illegible]ratuz sendi usañeko lagun artera. Mordoxka bat datofela dirudi ilun ta abaf bere, solo ertzeko bide-txingofian garaguregana apufka-apufka uferagotuz. Gudari lagun efimeak doguz. Danok emen gara. Ixil, ixil; itzal, itzal, a gauaren baltza. Txabola bafuan giñan g[illegible]ez besteok. Batzuk apari legeskoa jarten pilpilean goxo goxo; eguneko jazokun kontuetan norbaitzuk, geienak dabe mingain leguna. Itz-jario ugariko ez danak, ba-dauz tartean bere egi biribil nardulak.

Gaufko autumantziak, guda dala eta ezta la, bixi-bixi izateko antzak artu ditu. Soferatik onako goraberak badabiltz espaian. Su inguruan onelan giñala, bat bateko zunpatekoa. Safitan oituak garan, legez entzuten, iñok ez eutson emon gafan tzirik zunpateko bat eta biri. Baña gauzia baltzera joian. Zunpatekoak geruago ta geiago. Urten giñan ernaj txabolatik ateta ofa of gure auzokoak Patatxi ertzean esku-suagak bata bestiari luzatzen.

Patatxi, Intxorta mendiaren ufengo mendia dozue, irakufleak, Bergara'ra uferatzen. Patatxi artan ziran gure lagun gudariak, zuf begiratu eutsen gau artan erekete palangisten artian sortu zan bufukari.

Zer gertatu ete zan aufeko Patatxi'n? Noznai efekete ta palangista artean sortu oi dana gau a langa egunetan. Indaf aldaketa eben. Len palangistak egozan au sago, ta efeketeak etofi ziran orduan. Biak alkafekin ostopo dagienean safi oi dabez olako bururatu eziñak. España bat eta aundia izateko era egoki tajuskoa jatzu berori. Jo olan ugari ugari ta safitan batak bestia ordezteko bidea ipiñi. Ez dakizue alkaf jote bitik irugafen argia datofena? Zuek ondo dakizue bai bataren usteltzia bestearen sofera edefa dana. Eratsi alkaf nai dozuen beste. Ortik, ortik atarako dozue irugaen edaf ori, España bat eta aundia.

ITUÑMENDI

"Eguna"ren 17818 URUTIZKIÑA

PAXISTEN BASATIKERIAK

Rumania'ko eŕegiña paxistak edenduta, txarto dago

Miren, eŕegiña zaŕaren tajuz gaixotu da Eŕege-Agintaritzako Mariskala be. Rumania'ko gobernua batzaŕean.-Eŕegin gaixoaren oe ondoan Karol eŕegea eta Grecia'ko eŕege-gaya.-"Burdiñezko ertzañak" izan dira edendu dabenak. Karol eŕegeak paxisten aurka agindutako erabagien erantzuna dala uste da.

RUMANIA'KO EREGIÑA PAXISTAK EDENDUTA, TXARTO

Viena.—Ezer adieraso nai ez dabeŕen ete rumaniaŕak ez dakienaŕen, Miren, Rumania'ko eŕegiñaren ama, bazkua-ezkero txarto, be, txarto dago, edendu egin dabe-ta. Biotza indarge, be, indarge dauka ta txarto ei dago gakenengo izparak diñoenez.

Miren eŕegiña zaŕaren tajuz goixotu da Eŕege-Agintaritza'ko mariskala, be; ori be, olan gaixotzea miragaŕi izan da. Rumania'ko Gobernua batzaŕtuta dago. Ministroren batzuk beti dagoz batzaŕcuta gau ta egun. Gudari ta Ertzain guztiak euren etxeetan batuta dagoz ezeŕariko matxiñadarik soŕtu ezean, matxinadeoiŕi eusteko gertu. Telegrapiŕa ta idazkiz edozer ezin esan daike izpaŕ gebentzaileak ipiñi dabez-ta Erbesterako, be, badago izpaŕ-gebentzaileok.

Izpaŕiari onek nekez ta lotez lortu ebezan izpaŕ onejk. Norbaitzuren-bidez Yugoeslabia'ko Miren eŕegiña'ri Bukarest'era Rumania'ko Miren eŕegiña gaixorik egoala ta deitu eusela jakin zanean. Bukarest'eko izpaŕiariari gaixo oŕen baŕi jakin egiala esan yakon urutizkiñez.

Miren eŕegiña'ren gaixoaren baŕirik ez eukela ta izpaŕingiak osasuntsu egoala adierasoten ebela esan yakon Bukarest'ko izpaŕiari oŕeri. Gerotxoago Bukarest'ko urutizkin - landolan, itzik egiterik ez eben laketu ta dei guztiak alpeŕiko ziran.

Izpaŕiari oŕek baiña zerbait jakin al izan dau. Jakin dauanoi egizko dirudi. Edendu egin eben eta edenaŕen gaixotu zanean, Jauregi'ko osagileak beste osagile berezi biri deitu eutsen eta osagile biok eŕegiña zaintzen do guz.

Zergaitik edendu dabenik ez daki iñork garbi; politika-zuzendariak baiña berekautan edo nolanaiz ez dala edendu diñoe mariskala, be, olantxe gaixotu da-ta. Yugoeslabia'ko Miren eŕegiña Bukarest'era, bere amarengana juateak, zer esan asko soŕtu dau.

Bere seme Kepa eŕege gastea gripez egan gaixorik laga ta utsaren-bajan ez da juan Bukarest'era Yugoeslabia'ko Miren eŕegiña. Rumania'ko Miren eŕegiñaren gaixoaren baŕi emon ez dagien agindu zoŕotzak emon dabez Belgrado'ko Agintaritza'n eta Belgrado'ko izparingiak ixillik doguz.

Eŕegiña gaixoaren oe ondoan Karol eŕegea ta bere aizta Grecia'ko eŕegingaila dagoz beti.

Eŕegiña edondu dabenak Rumania'ko "Guardia de Hierro" paxista taldekoak izan diraia uste dabe Bukarest'eko politiko batzokietan. Paxista-talde oŕek olako nabarmenkeri asko egin dauz ta oindiño oraintsu Rumania'ko Gobernu-burua erail eben.

Guardia de Hierro'ko bazkideok eŕegearen eta eŕegearen-artekoei goŕoto bizia dautse; goŕoto ori lengo astean eŕekeak Ikastola Nagusiak isteak eta paxista - talde oŕetan alderdikidetuta egozan ikasleak euren etxietara biaitzeak geitu egin dau.

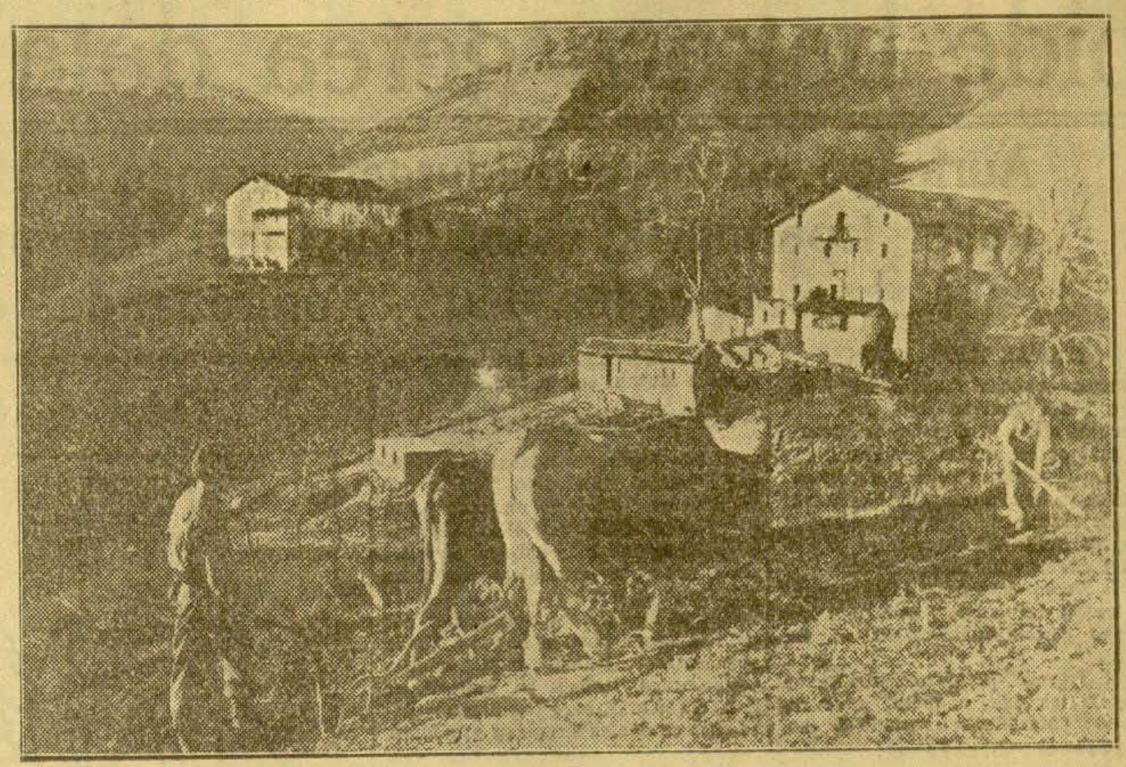
Guardia de Hierro'kuen ezpikeriakaŕen Erbeste-aŕtu emon Zaingo'ko Arduradun izatetik kendu eben Nikola Titulesco'k igaz izan eban gaixo miragaŕia, be, gomutau dabe orain askok eta edentzeren batena gaixo a, be, izan eikela diñoe.

Españaŕ paxisten alde gudatzen ti ziran Guardia de Hierro'ko gudari bien gorpu-lоŕa zala-ta, rumaniaŕ paxistok egin ebezan nabarmenkeri ta paxistakeri agertzeak ziraia-ta, paxista-talde oŕen kaltez aŕtu ebezan erabagiak Karol eŕegearen aginduz aŕtuak ziran ausago.

Erabagi oŕeik ezkero Bukarest'en paxista-taldeon ausarkeri ta lotsagaldukokeriren baten bilduŕ genduzan guztiak Bukarest'en.

Rumania'ko Miren eŕegiñaren gaixoaren baŕi dakienok eta gaixo oŕen jatoŕia ixilpean eukiteko asmoz agintariak aŕtu debezan erabagi zoŕotzen jakitun diranak, eŕegiña'ren gaixotzeoi paxisten kuŕaka edo bengantza etsi dabe.

Euzkadi'ko basteŕak

Ona emen, euzko-ikuspegi polita. Eibar-inguruban aurkitzen diran "Artaitza" ta "Azoliertza" basteŕak dira.

Gudarien siñismena

Euzko-biotza aitatzea, biotz siñismendua aitatzea da.

Gure Euzkadi mendietako gudariok, euzko biotza duten gudariok, argi agirian siñismen sendoz bete beteak dira.

Euzko-gudariak...

Guda onen azierako une estu, laŕi aietan, Abeŕaren deia entzun eta bulartsu, adoretsu erantzunaz, bereala gertu ziran euzko biotz gazteak.

Ezin aztu burutik kendu egin aiek... Gauŕ eztik uŕun, Gipuzko zati edeŕa ametsi, egun aiek eten gabean, begien aŕean ditugu. Ametsi dirudie, baña, egia izan egun laŕi aietako jazoeiofi ta ibileraen edestia.

Egun bat etoŕi zan. Euzko-batzokiko aretoan euzko abeŕtzale gazte taldea bildu da uŕi buruen deiari erantzunaz. Gertu dira. Abeŕi-alde mendiratu ta gudari izateko. Biotz almen guztia, poz-pozik jariko dute. Abeŕiak nai du? Gertu dira.

Begira aretaz, ikuskizuna. Gazte talde alaia; arpegia argi, biotza sendo.

Emakume abeŕtzaleak, azken gertukizunak egin eta banan-banan aguŕ eginaz zertaŕ herezi, oroigaŕiz bakoitzari ezaŕi diote.

Zer? Biotz gañean, euzko-gaztediaren ikuski irudia, eta lepotik zintzilik, eskapulario ta domena.

Andereñoen esku-uriak estutu dute gazteaŕen eskua ta begi gozoz aguŕ samuŕa ematen dio.

Gazte gudari gaiak, biotz gañean ezaŕi dioten ikuskiari begiratu ta lepotik zintzilik ezaŕi dizkaten pitxiak laztanduaz, aguŕ erantzun du, itzez eta biotzez Jaungoikoaren itxaropenez beterik, Abeŕia gorde zin egiten du.

* * *

Egun laŕirik asko igaro dira mendi-tontoŕak gorde eziñik.

Euzko gudariak, beaŕ bezela esiak jaŕi ta gudaregunen erdian bere, atseden edo gabe aldia lez, izaten du.

Biotzak, itxaropenaren poza len eta baino bere aundiagoa du.

Arerioaren ankeŕa! Txaŕkeriaren beŕi; gero eta agiriago datoŕ. Ezin zenbatu egunduko lotsagaŕikeriak, erailketak, goŕoto egintzak.

Euzko gudariak, egunetik egunera sendoago, Jaungoiko ta Abeŕiaren aldezle goŕotsuago.

Biotzeko gaŕaren gargaŕi, piztutzalea guda-oñean gertu gertuan izaten baidu. Apaiz agurgaŕiak, jaupa esan eta Osti Doneaz onetziaz, bakoitzaren gogo janari Kristo ematen du.

Euzko-gudariak, apaizak lagun dituzte mendian, eta biotzez gurtu ta maite duten Jaungoikoaren ordezkariak siñismenaren azalgaŕi dituzte.

* * *

Atseden aldian, uŕiratu oi da, euzko gudaria.

Nik ikusi ditut, goizero iru laguntxo eleiza bidean. Gudariak, antza.

Nik ikusi ditut eta iru lagunok, eleiza baŕencan, aldare aŕean; bat jaupari, besoak otoi zerurontz; beste biak lagun belaun biak luŕean. Gerotxoago, beŕiala, batak jaupariak Osti-onea, eskuetan aŕtu ta bi lagunen mingaŕean Ogi-deuna, gogo janariŕzat ematen.

Sinismenaren beroa!

* * *

Gudalburuak agindu dute. Mendiraŕtzigo beaŕ da. Atseden aldia, bukatu da.

Gudariak, etxean beaŕ bada, atseden aldia igaro du. Orain, beŕiz mendiratu beaŕ.

Goiz-goizetik amatxo eta biak, ama semeak, eleizaratu dira. Alkaŕekin para dira txoko batean. Otoi beroak alkaŕekin.

Autortu da gudaria. Jaupa aŕtu du. Amaren ondoan, otoiak. Aldare batean, atera dute jauna...

Siñismenaren aundia!... Itxaropena.

* * *

Mendian eŕnai, begiazoli. Edo gudaldian bero, sendo aŕi da.

Sutotsa... Luŕa jo du gudariak... il da. Gurutza deuna izango du luŕ-obi gañean. Ziñopa bureztuna, donokian.

IXAKA

SU ARTEAN

Miaja jaunarekin izketan.-Paxistakeria bein betiko ito nayean.-Italiaŕei idoro dautsen agiria.-Paxisten egazkiñak Barcelona'n.

Madrid.—Eguardian egon zan Miaja jauna izpaŕlariekin eta erkaldaŕ ta beste toki batzuk suagatu ebezala adieraso eban.

Guda-joaldiak ondo uazala azaldu egazkiñak eguardi aŕetik Brihuega eban gero. Madrid'en eta Gobernua'ren mende dagozan beste tokietan Madrid'go Guda-Batzaren alegiñakaŕen eta Valencia'ko Gobernua'ren esanak esan eta agindu-agindu nasie ta goragoraka asko egoala iño da paxisten radiok esan eban Miaja'k. Guzuŕ-utsak diñoezala baiña-geitu eban.

Cuba'ko Ordezkaritza'ko Artiemon Arduradun Pichardo jauna, goŕiak erail ebela edatu ebala paxisten radio batek esan eban gero Miaja jaunak.

Pichardo jauna ez dabe erail egin bere etxeko atadian—esan eban Miaja'k—paxisten radioak diñoenez, ezetariko eŕu bage ta erail dabenei eigoŕik, be, iñork ezarteka. Guzuŕa da ori, Pichardo jaunak buruko-gaixoa eukan eta gaixotuta il da-ta.

Eta atzipetuta dagozanok esnatu daitezanean eta euroi yagokuenez jokatzen, asj daitezanean, bertan bera dua paxiston aginpidea.

Oindiñokaŕen nork lagundu ba-ñabe ta iraun dagi paxiston guzuŕezko aginpide oŕek.

Porturen batzuetan jazo danez, guda-tresnak ustu nai ez da langileak asi daitezanean eta bultzi-langileak gudariak batetik bestera eruatea ukatu dagienean, eragozpen oŕeik galbide izango yakoez paxistoi ta eragozpen oŕeik betirako ondamendian itzuldiko dauz.

Langileen ukatze oŕeik zigoŕez ezin gebendu daikez; eun, mila edo bi mila ilaŕen eragozpenok ez daben uxatuko.

Eŕi osoa erail ezik, eŕiaren gogoŕik-ezak, eŕiaren goŕotoak, eŕiaren laguntzerik-ezak berekautan galduko dauz paxistok.

Oraingo gudeau paxisten eta paxiste-arerioen artekoa dogu, berenez agertu danez.

Paxistei lagundu-eza zeiñen kaltegaŕi ta galbide aundi yakoen pazista-agintariei Sarre'k darakusku.

Ludi guztiko paxistak batu ta alkartu dira askatzaleen aurka jokatzeko; azkatzale diran eŕi guztiak, be, alkartu bediz paxista lotsagaldukook ondatzeko.

PAXISTAKERIA BEIN BETIKO ITO NAIEAN

Madrid. — Paxistakeriaren aurka Españaŕ Lateŕian baizen sutsu iñon, be, ez dabe jokatu. Miragaŕi yakoe erbestetaŕei guda au.

Lateŕi-oŕetako bastaŕ askotan paxistak nagusi izatearen eŕudun, erbestetaŕak dira. Guda onen jatoŕirik eta asmoŕik oraintxe arte ez dabe ulertu.

Guda onen jokabidea oraintxe ageŕtu da garbi. Españaŕak euren burugaubetasunaren gudatzen dira. Españaŕ danek, españaŕ izateari ta burugaubetasunaren eutsi beaŕa dau. Eutsi dagion gudatu beaŕ baiña.

Españaŕei buruz diñoguna esan daikegu euzkotaŕoi buruz be.

Paxistak nagusi diran bastaŕetan langileak euren zeregiñak lagako ba' lebez, burni-bide ta bultzi-langileak euron lanok bertan-bera lagako ba' lebez, itxasgizonak, mariñelak paxistoi guda-gai, janari ta gudariak ekarteari lagako ba'leuskioe ta gudariak, gudatzera beartu dabezanak guda-izkiluak jaurtiko ba'lebez paxiotaz agintaritzak beingoan luŕ-joko leuke.

PAXISTA-TXORIAK BARCELONA GAIŔEAN

Barcelona.—Atzo goizeko sei ta laurenetan San Sebastian luŕ-mutuŕ aldetik bost paxista-egazkin agertu ziran guztiak.

Suagaketarako egazkin bik ta eizako batek Barcelona'ko portura jo eben eta 55 kiloko bonba batzuk jaurti ebezan. Barceloneta'ko antxiñako zezen-toki ondoan leŕ egin eban batek. España izeneko nasa ondoan egoan egoan itxasontzi baten ondoan leŕegin eban beste batek. Erkaldaŕen "eizakoak" ondoren asi yakuezanean iges egin eben paxistenok.

Suagok sazpi il ebezan 34 zauritu.

PAXISTAK VILLA DUKE USTU DABE

Pozoblanco.—Euriteak-eurite auŕera duaz eŕi-aldezleak nekez baiño ez bada, be.

Eŕi-aldezleen suagak "triskantza" aundiak egiten ebezan-eta, Villa Duke uritik eŕitaŕak atara egin dabez paxistak.

Eŕi-baŕututa Villa Duque'n dagozanok egunean baiño egunean laŕiago doguz.

ITALIAŔEI IDORO DAUTSEN AGIRIA

Valencia.—Espe aŕtu dabezan italiaŕei Manchi gudalburuak izenpetutako agiri bat idoro yakoe. Agirioi edo idazkioi italiaŕen lenengo gudaloroaŕi zuzendua da. Malaga'n gudaloro oŕek, agintarien asmoak iru egunean zeiñen ondo bete ebazan adierazoten da ta zorionak damotsoez Manchi italiaŕ gudalburuak.

Agintari nagusiak gudari oŕeik eta gudari-talde buruak paxista zintzoei yagokuenez ondo jokatu dabelako, pozik dagozala azaltzen da agiri oŕetan.

"LA CROIX"EN IDAZLANAK

Itxasketa arloai dagokionez, tonelada asko izatea bakaŕik ez da ezer.-Arintasun, bizkortasun eta armak, orixe da gaŕantzitsuenik. - Inglateŕa'ren arma ugaritu beaŕaz.

Paris.—Gobernu ingelesak aŕtutako asmoa, armak ugaritutea dala-ta, azalpen batzuk agertu ditu "La Croix" egunkari katolikoak.

"Europaŕ gerate ondoren, izan be, gurariak egi dirala uste izan dau Inglateŕa'k. Bakea nai, eta bake ori lortua eukala sinistuta bizi izan da, eta uste oŕetzaz, bere guda-gayak diranik be, aztuta egon da, buruera txaŕik barik.

Ta ez izkiluak bakaŕ gudontzitegiak be bertan bera utzita ez izan ditu, eta eurotatik batzuk orain, naitaez zearo baŕiztau beaŕko ditu.

Eŕiaren esanak jaso, eŕiaz bizi, eta eria gorabera guztiak zintzo eta garbi agertuteko ontura dauan Gobernu ingelesak, ainzon be, "Liburu Zuria" deritzana aurtemem agertu dau, eta zer ikasi ugari azaldu dau bertan.

Egazkinaen aurkako erabagi eta neuriak azalduten dira bertan, batez be, eta gaŕkoan egazkiñak guda tresna lez daben aizera auferea andia be andia dana edonok dakl

Itxasketa arloai dagokienez, tonelada asko izatea bakaŕik ez da ezer. Arintasun-bizkoŕtasun eta izkiluak, orixe da gaŕantzitsuenik.

Washington'en, kruzero neuria, 10.000 tonelada geyenik izatea erabaki eben, eta kañoiena 8 atz. 203 milimetro. Itxas burukaldietan kruzeroak oi dirana ontzi egokienak. ba dakigu.

Neuŕi ortik gora baŕik, amerikaŕak, japondaŕak eta italiaŕak eurak be, ingeles gudontziak baño azkaŕago eta sendoago diran gudontziak egin zituen, eta kañoiak, 8'koak ebezan; ingeles, ostera, egokiago zirala 6'ko kañoiak.

Joan dan urteko itxas-itunben baŕiaren arabera, Inglateŕa'k 70 kruzero izan dai kez, eta beste ontzi saiI b'ak 46 kruzero baño ez. Kruzero oŕek, baña, arintasunez eta izkiluz amerikaŕak eta japondaŕak baño obeak izan beaŕko dabe. Inglateŕa'k oraŕte lez, itxasoetan nagusi izan nai baldin ba'dau.

Origaitik, ingelesak be, 8'ko kañoiak bairen baŕi erabiliko dituela esan giñei, egoki dagokie.

Itxas-itunben ori, ostera, gaufarte ez dabe bayeztu.

Mundu lufaldietan lautik bat ingeles ba kaldeŕiakikoak dirala ez daigun aztu, eta beraz, ingeles itxasbide guztiak zaindu beaŕa dauanik bere ez.

Lufalde zabal oŕek, Alemani eta Italibekaitzez jarten dituan lufalde zabalak, Rusia'ren laguntasun barik eta indaŕ oŕi ta makalez zaindu gura izatea, baŕiro be lotsagaŕiro ostikoka erabiltea izango litzake. Lotsari baŕiak jasan beaŕ izatea. Etiopia'ko geŕan Inglateŕa'k aŕtu izan dauan zapladakoa baŕiren baŕi aŕtuen.

Baŕan oraingoan ikusi eta ikasi dau, bai, Londres gauzak zelan diran, eta gogotsu asi da izkiluak ugarituten.

Ingelesak itxaŕtu diraia-ta, pozaren pozez gagoz gu, eta benetan egon be."

NEKAZARITZA

Aldi onetako lugin lanak

Eguzkijak bidalduten dituzan brintza argi; laŕetan agiri diran lora polit eta txoritxubak egiten dabezan abesti alayak, ondo argiro erakusten dabe udabaŕi alai eta txoragaŕijaren asieran gagozala.

Udabaŕira eldu ezkero geure lugiñak bere urten biaŕ dabe euren neguko lo irudija daukan goeratik ete asi lantxu batzubek egiten euren soloetan.

Negubaren azkenengo egunak epel-epelak daukaguz, eta uste dogu, aurten udabaŕi oni ixango dogula, eta aurten beste urteetan baño basefijetako kutxak guda madarikatuan dala-ta utsago dagoz eta egokija ixango da goxetik zerbait luferatu edo eraŕia

Goxetiko aziiak eraŕeko luŕa landuten danian gauza egokija ixaten da karetutia. luŕian saŕtuta dagozan bare gustijak iltzeko, edo, beintzat makalduteko, bada gustijok dakigu udabaŕiko landara marduletan zelango kalte andijak egiten dabezan eurok.

Aufetik esan doguzan lanen ondoren eraiñ leikez goxetiko ortuari mueta batzubek. Uraza, indi baba eta abaŕ.

Geure Euzkadi'ko uri ingurubetan askotxu dira luŕ apuŕtxu bat daukenak euretan zerbait erain eta aŕtuteko, baña ez' dauke abere bat eukiteko tokiŕik, ez'da janariŕk eurentzako bere, eta luŕak emongo ba'dau arnariŕik zimauŕa biaŕ dau, eta aurkituten dira zimauŕ barik euren ortuŕtxurako, eta utzeŕi zelan edo alan apuŕtxu bat betetako zimauŕa egin leike eraonetan: egin biaŕ da zulo andi bat solo-egal baten, edo beste toki baten, bertara bota leikez solo munetako bedaŕ eta beste loi ustelkoŕ gustijak, eurok ondo busti (al bada txixagaz) eta eztaldu ondo aŕik eta gosi aŕte. Ez'da zimauŕ ona ixango, baña betez baño obia ixango da, eta beste ongaŕi batzubekaz batera luŕak emongo dauz arnari edeŕ-edeŕak.

TXIŔI

"Gu Euzkadi'rentzat eta Euzkadi Jaungoikua'rentzat" ixildu baga egan ot-eban Arana Esaera au abuan, goguan etabijotzian enki biaŕ dogu, betta betí.

EGUNA

Lgo. urtia | 65'gn. zenbakija | Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn. | Bilbao'n '937'gn. epaila 17'gna. eguaztena | 15 eunen

Ama ilgo zara motzen azpian, ilgo zara zeu betiko? ¡Itxaron Ama jarion biot, neure odola lenago!

ARANA-GOʻRI

AZKENENGO IZPARRAK

Ditadura zaleak sartu diran estulaŕitik urteteko bide bakaŕa geŕea dala uste dabe. ("L'Oeuvre")

Aurtengo udabaŕia bildurgaŕia izango ei da.-Frantzetaŕen jokaera aberkoya.-"Il Trevere" italiar izpaŕingiak diño: "Mussolini dan andia! Estadu andiren baten edestiko eguzkia lausotu egiten dau". - Kontrabandua egazkiñez eta kontrola? - Beste izpaŕak.

ITALIAŔ IZPAŔINGIAK

Roma.—Alemania'ren asmoa bakerako bide egokiena dala diño "El Giornale d'Italia"-k. Asmo ori ostera, ez dabe ontzat artuko, Frantze ta Rusia'ren egiunearen kaltezkoa dalako.

Oŕez ganera, Frantze'k, laguntasun itunbenak daukaz beste bost estaduagaz, eta itunbenok ezereztutea ez dau nai Paris'en jokaera zitalak.

"Il Picolo"-k, ostera, Libia gudaleku egokia izango dala uste dau, oŕetarako gertakizunak egiten asi bai-dira.

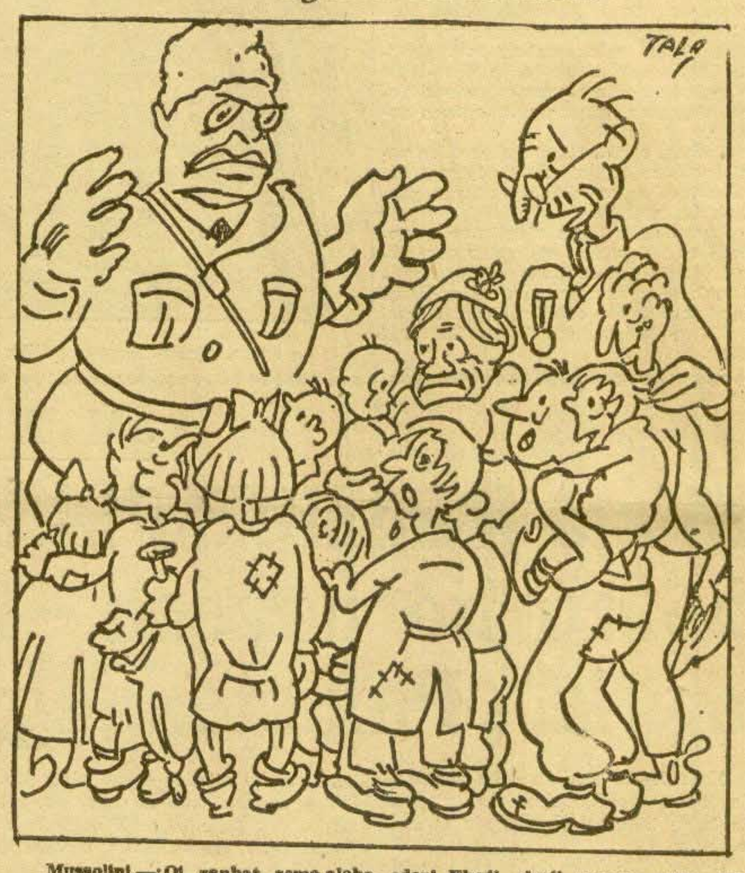
"Il Trevere"-k, Mussolini'ri diran kolpekeriak egin ondoren, auxe dirautsa: "Musolini'ren estaturea dan andia! Estadu andiren baten edestiko eguzkia lausotu egiten dautsa."

PAXISMOAREN AŃISKU BIZIAK

Paris.—Aurtengo udabaŕia bildurgaŕia izango dala diño "L'Oeuvre" egunkariak. Ditadure-jaurkerak sartu diran estulaŕitik, urteteko bide bakaŕa geŕea dala uste dabe-ta, oŕez ganera, España'n sartu diran nastea be zelan atondu eztakie.

Europa'ko Erdi ta Sorkaldean nai dabena egiten lagaten ba'yake, "bake germandaŕa" izango dogu, aŕizkuz josia, ordea, Italia'k be, besterik ez dau, eta gaurko bere laguntzaŕari uste onik ez dautsa susmetan aspaldion.

Odol-egaŕia asetuteko

Mussolini.—¡Oi zenbat seme alaba oder! Ekaŕi, ekaŕi geyago, euren gurasо ta abeŕlari omen egiñaz, neuk "garbituko" dodaz danok-eta.

KONTROLAREN BIKAINTASUNAK

Londres.—Ez sartze Komitea bata-i, eta zaintzale-taldien buru batzuk izan zan. Portugal eta España mugetan buru dan Mac Donald kapitanak, bere asaŕea agertu dau dagoaneko, portugaldaŕ agindariak baketan ez dautsela uzten, esanaz.

Kontrol oŕi iñork geyago burterik egin ezdagion, erabagi zeatzak artu zituelakoa, diñoe.

Alemania'k ezetariko lotsa barik, Italia salatu dau, bere mugetan zainketa esturik ez dauala egiten-ta.

CAILLAUX'EK ITZALDIRIK EZ, GEXO DAGOLAKO

Paris. — Legetxe'ko Ordainketa-batzordeko lendakariak eban atzo itzegiteko Frantze'ren malegu edo enprestito aldez.

Itzaldi ori ezin egin izan dau Caillaux'ek samako miñez, itza moteldu-ta daukalako.

KONTRABANDUA EGAZKIÑEZ... ETA KONTROLA?

Londres.—Ez-sartze batzordean es darabile taya onik.

Genova - Palma - Malaga egazkiñez bidea dabela zabal da, italiaŕak gudagayak eroateko. Kontrol igesi egiteko lan ori, auŕetiaz gertuta izan dabe.

FRANTZETAŃEN JOKAERA ABERKOYA

Nueva York.—Amerikaŕ izparingiak ao batez goraldu daroe, une laŕi onetan pantzetaŕak euren aberi atuen zintzo jokatu dabela esanaz, diru-bilketara batean jo dabelako.

"Gu Euzkadi'rentzat eta Euskadi Jaungoikua'rentzat" ixil-du baga eban oi-eban Arana Esaera au ahuan, goguan eta bijotzian eukі bi-ŕ dogu, beti ta beti.

IGANDEZ GERNIKA'N

Igande goiza. Goiz argia. Baso, mendi ta zelaiak, usai gozoz beterik nabai dira.

—Norantz goaz?

—Gernika'ra.

—Zer dala ta?

—Agustino . etako, gudaroste etxe nagusian "xeletaka" zerbait ikusiko ote degun...

* * *

—Soñez garbi, gogoz ser esanik ez. Gudari jatorak, lanperatuak nabai ziran.

Ostatu guzia, salapartaka zan.

Bederatzitak inguru, elizatxoa gañezka. Zuzenlariak, aurretik dirala, ¡¡ori gazte dala!! apaiki ta lerden, guzienzako, tokі egin zan. Bai egoki ere.

Salegi taldekoak (bera buru dala) banatu dute ostetza, beren jarlekuetan.

Ederki mutillak!

—"Panpoxa" lirafia ta gaztendek "ame-bixi" aukeratu dutena.

—Zein da?

Nun arkitu dute?

Eu dira makalak gai onetan konostiaŕ gudari abek.

Mardaraz andereños, españ, lerden ta ifi-pafez, bere ikuŕin apaña eskuetan duela.

Ona emen udaberiko jora. Zorionak Pantxike. Arerio aldeko, ikuŕin jaiak ikusia zera, aldaketa edefa dago aien artetik gure aldera! ez da ala Pantxikatxo! esango nuke!

* * *

—Guzion gogoko dan ordua iritxi da. Afjma mutillak!

Etzegoan bi aldiz esan beafik. Aspilak ilaran. Edontzjak berdin. Ori dek "sake."!!!

Bazkal auretik ixil antzera, gazte "amofatuak" ondoren...? zera... "vino con pesar".

* * *

—Itzaldiak (bai sakona, mamitsua ta biozkoŕa) Uriarte abade jaunak, entzun zituen txaloak.

Abesti ta dantzak.

E...!!! Luixa'ren, lura mjztea! berc oñak legunki, erakutsi zuen, doñu bidez, neurtze oso osoa.

Ortzegk "aizkora" oŕ!!

Trebe zera Luixa-Irakasle iraun dezazula luzaro. Bañan gejegi nagitu gabe.

* * *

—Xalegi noiz ezkero Abezbatzako zuzenlari?

Abotzez etzera makala, bañan... aldra bereziak zuzentzen, etzera exkaxago.

"Goizeko Izaŕa" dizdiratsu, zan zuen españetan, batasun egokia sortu araz-i.

* * *

¡Irteteko garaia. Uzteko ordua degu. Zenbat esku luzatze! "Kaxo" ortik, "kaxo" andik.

Minberatu zaigu sorbalda, batek jo besteak iyurtziaz.

Aguŕ jaunak. Mila eskeŕ. Zorionak eratzalea idi. Jaŕai batasun ofetan, bai goiko ta beko. Aguŕ.

OTARTXOT.

Asturias eta Madrid'en

Guadalajara'ren ipaŕaldean atseden egiteko astirik ez dau iñok izan.-Italiar geyago preso.-Buŕuka urtenik ez Asturias'en.

MADRID'GO GUDA-IZPAŃAK

Madrid.—Arañegu-gabaz, atzo goizaldez. Guadalajara Ipaŕaldean iñork atseden egiteko astirik ez dau izan. Antxe bai izan da gudau zail jotea.

Paxistok ixiltzeka dunbadoska jarduan dabe. Kañoiak etenbako oŕuadaka egon dira. Edu ori suaga ta dunbadotsekin italiaŕ gudariei aurera juan egizan, eŕi-aldezleen esiak eregi nai izan dautsez ausago. Gero kañoiak kañoiekin buŕukan, alkaŕ suagatzen asi dira. Paxistok baten baiño geiagotan izan dabe ixildu beaŕa, eŕi-aldezleen suagalariak bake-txaŕa emoten eutsen-eta.

Kañoi batzuk len eukezan tokietatik aldatu be, egin dabez, eŕi-aldezleen suagak bete-betean yuakuezan eta.

Paxistok beste ekiñaldiren bat gertetan dagozana ezagun da. Mietsunak bete ta guda-tresnak gertetan jardun dabe lejaltsu.

Erkaldaŕei beste erazoren bat emoteko asmotan dagoz ausago. Atzo goizez asi ziran aurera naiz. Atzo goizeko ekiñaldioi gertakizun bat besterik ez zan baiña. Oindiño joaldi zakaŕagorik asiko dabe...

Agiñtariak agintzen dautsena egiteko gertu dagoz eŕi-aldezleak.

Atzo goizean toki batzuetan eŕi-aldezleen tankeak aurerakada batzuk egin dabez. Auŕerakada oŕeik paxistak uxatzeko asmoz ez dabez egin baiña, paxiston guda-tokiak astertzekotan baizik.

Eŕi-aldezleen guda-burdiok euren ganantz auzana ikusi ebenean, asaidariok tanke-aurkako kañoiekin ekin eutsen; baita suizkilubizkoŕekin, be. Ez eutsen ezer egin baiña erkaldaŕen burdioi.

Paxisten sailak ikaskatu ostean euron lekuetara biurtu ziran guda-burdiok ezeren galtzerik ez kalterik izateka paxisten dubadak-dunbada.

Guadalajara'ko probintzian paxistok astindu dabez atzo erkaldaŕen egazkiñak. Brihuenga batez, be, suagaz josi-josi egin dabe eŕi-aldezleon egazkiñak; baita beste guda-baŕuti batzuk be. Iru ondoren buruan basiaŕok ikuskatu ta suagatzen jardun dabe eŕi-aldezleon egazkiñok.

Paxisten guda-toki ta guda-labanak apurtu egin dabez toki batzuetan egazkin-suagalariok.

Min-artu dabe ausago paxistok eta erkaldaŕ egazkiñak aldendu diranean eurenak etoŕi dira eŕi-aldezleen sailak suagatzen.

Beingoak egaztadan ara ziran erkaldaŕen "eizako" txori bizkoŕak eta oŕeik ikusi dabezanekoxe, igesi asi dira paxistenok. Ondorik jaŕaitu egin dautse baiña eŕi-aldezleenak eta uŕiñean buŕakatu beaŕa izan dabe. Paxistenok laŕi ibili dira ta eŕi-aldezleenak iru egazki "Fiat" eratsi dautsez Erkaldaŕak bat galdu dabe.

Beste italiaŕ batzuk, be, espe artu dabez gauŕ. Zer esan dabenik. Danok gauza bat. Zer esan auŕez oldoztuta egoten dira kontizu.

Avila'ko probintzian Valdemaqueda'ri erasoka asi ziran paxistok. Ziŕiok zigoŕ biurtu yakoez baiña ta usteok ustel. Joaldioi alpeŕiko izan yakoen.

Beste guda-oiñetan baketsu ta lengo senean.

ASTURIAS'KO GUDA-IZPAŃAK

Gijon.—Buŕuka urtenik ez da izan atzo Asturias aldean. Atseden beaŕa ba-eben eta atsedenean izan doguz gudariok atzo ta gauŕ.

Egoteko esaten yakunean egon eta ekiteko oiua entzun dakoan nai ta il adoretsu ekin, be. Egoteko baiño ekiteko gogotsuago izaten dira gudariok. Paxisten aurka ekitea pozkaŕi yakoe.

Bakea egazkiñak ausi dabe atzo. Eguardi-artean bare-bare genduzan guztiok. Eguerdi ostean paxista egazkiñak etoŕi ziran ta lenengo bastarak ikusten ibili ziran. Alako baten eŕi-aldezleen guda-tokiak suagatzen ekin eutsen. Suaga batzuk areriuen artean jausi ziran.

Ez ziran ausago asaŕetuko paxistok euron txoriok bota eutsezan "efegaluakaŕen".

PICHARDO'REN ERIOTZA DALA-TA

Madrid.—Madrid'go Guda-Batza'ko lendakariari agiri auxe igoŕi dautse.

"Cuba'ko Ordezkaritza, 122'gn. zenbakia:

Madrid'en 1937'gn. epaila'ren 15'gn.

Jaun aguŕgaŕia: Paxisten iŕati batzuk Ordezkaritza onetako Artuemon Arduradun Pichardo'taŕ Imanol Serapin erail egin dabela esan dabena entzunik eta Pichardo jauna gaixoz il zana jakiñik, Ordezkaritza oneri egia esatea ta zabaltzea yagoko ta egi oŕen aŕerbide izan daiten il-orduan izan eban osagile Ferraige'taŕ Andoni'ren il-agiria bialtzen dautzut agiri oŕi bide guzuŕpetu al-dagizun piaxisten izpaŕoi. Aguŕ, jauna.

Estalela'taŕ Eramon."

Olantxe amai'zen da idazkioi ta osagilearen agiriak Pichardo jauna'k buruko-gaixo bat izan ebela ta gaixoa il zala adierasoten dau argi ta garbi.

¿Ondiño, be, ordezkazko izpaŕingia bakaŕik aŕtzen dozu? ¿EGUNA'ri begiratu bez, ikuturik bez? ¿Zelako euzkelduna zara?... ¿Eta euzkerea maite dozula diñozu? ¿EGUNA'ri laguntzen ezpa-dautzazu zelan biziko da?... Arpidetu zaite. EUZKELDUN IRAKURLE BATZA'n bezkidetu zaite ta bera bitartez lagundu egiozu EGUNA'ri. Gran Vía, 41'gko. 3'gn. bizitzan (17.925, 17.926 ta 17.927'gn. ufutizkiñak) daukozuz bazkidetzeko ta arpidetzeko txartelak. Bertara yo.

¡Entzun eta goguan artu!

Zuri ta edozeñei, zerbait ostuten ba-dautzube, loŕtuteko eskubidia dozula, nok ukatu?

Zuri lamaiko bat ostuten ba-dautzube, zuk, lamaiko ori eskuratzeko eskubide oso osua dozu; eta iñok esan ba-daitzu, lamaiko ori eskuratzekotan, eskuratzeko eskubidia irabazi biaŕ dozula lenengo, ori diñotzuna uŕ-uŕian lapuŕaren adizkide edo da. Ziur egon.

Eta lamaikua barik, beste edozer ostu ba legitzu be, adibide bardiña jariko geuke.

* * *

Euzkadi azke zan. Bere burujaubetasuna eban. Eta españaŕ bakaldeŕi edo monarkiak, azkatasun ori, burujaubetasun ori ostu egin eutsan. Gaurdaño eztautso biurtu azkatasun ori. Beraz, Euzkadi'ri azkatasuna zor yako. Azkatasun ori eskurateko eskubide oso osua dau. Iñork ukatu ezingo daun eskubide argia, eskubide garbia, eskubide nausia.

Eta eskubide ori irabazi egin biaŕ dauta Euzkadi'k esanaz norbait etoŕiko lalitxatzu ¿zer erantzungo zeuskio ene euzkotaŕ oŕek, ene abeŕtzale oŕek?

* * *

¿Eztozula zinistuten, olako astakeriŕik iñok esan daikenik?

Esan dau ba. Eta esango yatzu nok esan daun be. Astigaŕabia, Euzkadi'ko komunisten buru egiten daunak, oŕetxek esan eban lengo larunbatean Coliseo Albia deritxon antzokian ogusi eban itzaldian: "EUZKADI'K BERE BURUAREN JAUBE IZATEKO, ESKUBIDE ORI IRABAZI EGIN BIAŔ DAULA".

Au egi-egia da. Ezpairik ba-dozu, irakuŕi egizu igandeko "Euzkadi Roja" ta antxe ikusiko dozu diñoguna egia dala.

Eta egi-egia dan ezkero, goguan artu biaŕ dozuz itzok. Ez aztu itzok, biaŕ edo etzi zure urian edo beste edozein lekutan gangaŕkeri oŕeikin zabalgundea igitera duanian arpegira jaurti dagiozun.

¿Zer ba, alpeŕik ibili ete gara ba beŕogetamar urtian geure eskubidien iraŕatziak zabaltzen? ¡Eta ganera, orain ainbeste odol ta seme eleŕ eskubide oŕein aldez emon dan egunotan irain ori esan! ¡Oŕetarako bai eztala eskubiderik!

¡Euzkotaŕ! ¡Abeŕtzale! Goguan artu Astigaŕabia'k esan dauzan itzak, ez aztu.

ZER-ESANLARI.

EGAZKIN BIDEAK

Moscu-Rodo'ge

Moscu.—Golovvin pilotoa asi da Moskuŕik Rodolge'ko ugartera juan etoŕiak egiten.

Darabilan egazkiña Ant'crakua da.